

Univerzita Palackého v Olomouci
Přírodovědecká fakulta
Katedra geografie

Bc. Radek ŠTEFEK

**PROGRAM ROZVOJE CESTOVNÍHO
RUCHU A REKREACE
MIKROREGIONU
„POVODÍ ONDŘEJNICE“**

**Programme du développement du tourisme et de la récréation de la microrégion
„Povodí Ondřejnice“**

Diplomová práce

Vedoucí práce: Doc. RNDr. Václav Toušek, CSc.

Olomouc 2009

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval samostatně a použil jen uvedených pramenů a literatury.

Olomouc, červenec 2009

Na tomto místě bych chtěl poděkovat Doc. RNDr. Václavu TOUŠKOVÍ, CSc. za rady, informace a pomoc při zpracování diplomové práce. Dále bych chtěl poděkovat magistru Petru Šimáčkovi za pomoc při tvorbě map a všem ostatním, bez kterých by tato práce nevznikla.

Vysoká škola: Univerzita Palackého

Fakulta: Přírodovědecká

Katedra: Geografie

Školní rok: 2007/08

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

student

Bc. Radek ŠTEFEK

obor

matematika - zeměpis

Název práce:

Program rozvoje cestovního ruchu a rekreace mikroregionu „Povodí Ondřejnice“

**Programme of development of tourism and recreation of the „Povodí Ondřejnice“
microregion**

Zásady pro vypracování:

Cílem diplomové práce je vypracování návrhu programu rozvoje cestovního ruchu a rekreace pro studovaný region. Program se bude opírat o analýzu vývoje a současného stavu cestovního ruchu v regionu včetně hodnocení potenciálu území pro cestovní ruch.

Struktura práce:

1. Úvod obsahující mj. formulaci dílčích cílů práce, hypotéz a zarámování problematiky do celostátní koncepce rozvoje cestovního ruchu
2. Přehled literatury k řešenému problému
3. Popis zdrojových dat a zvolené metodiky
4. Základní charakteristika mikroregionu (vývoj a struktura obyvatelstva, vývoj hospodářství po r. 1989, infrastruktura – stav a poslední vývoj)
5. Cestovní ruch a rekreace v mikroregionu (přírodní a ekonomické předpoklady, vývoj po roce 1989)
6. SWOT analýza s důrazem na cestovní ruch
7. Projekty zaměřené na rozvoj cestovního ruchu, příp. projekty ovlivňující pozitivně cestovní ruch – analýza do roku 2006, projekty v současném plánovacím období.
8. Aktuální potřeby obcí z hlediska rozvoje cestovního ruchu – vyhodnocení dotazníkového šetření
9. Návrh programu rozvoje cestovního ruchu a rekreace studovaného regionu
10. Stručné shrnutí včetně abstraktu v angličtině

Diplomová práce bude zpracována v těchto kontrolovaných etapách:

1. Rešerše literatury k řešenému problému – 31.12..2008
2. Realizace dotazníkového šetření a jeho vyhodnocení – 28.2.2009
3. Vypracování 1. verze programu – 30.4.2009

Rozsah grafických prací: cca 10 stran – tabulky, grafy, kartogramy

Rozsah průvodní zprávy: 50 až 60 stran textu včetně tabulek + práce včetně všech příloh v elektronické podobě

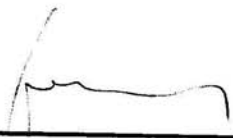
Seznam odborné literatury:

Odborné články a studie věnující se problematice cestovního ruchu – J. Vystoupil, R. Wokoun, I. Bičík, J. Vágner, P.Klapka.

Vedoucí diplomové práce: Doc. RNDr. Václav Toušek, CSc.

Datum zadání diplomové práce: 30.10.2007

Termín odevzdání diplomové práce: 15.5.2009

vedoucí katedry

vedoucí diplomové práce

Obsah

1. Úvod.....	7
2. Geografický výzkum cestovního ruchu a rekreace – přehled literatury	12
3. Popis zdrojových dat a zvolené metodiky.....	17
4. Základní charakteristiky mikroregionu	21
4.1 Dlouhodobý vývoj počtu obyvatelstva	22
4.2 Přirozený pohyb obyvatelstva po roce 1990	28
4.3 Migrace obyvatelstva po roce 1990	32
4.4 Vyjíždka a dojíždka obyvatelstva za prací v roce 2001	35
4.5 Struktura obyvatelstva.....	36
4.6 Vývoj hospodářství po r. 1989	45
4.7 Infrastruktura.....	46
5. Cestovní ruch a rekreace v mikroregionu	49
5.1 Přírodní předpoklady cestovního ruchu	49
5.2 Kulturně-historické předpoklady	54
5.3. Ekonomické předpoklady.....	56
6. SWOT analýza s důrazem na cestovní ruch.....	63
6.1 SWOT analýzy	64
6.2 Shrnutí SWOT analýzy	65
7. Projekty zaměřené na rozvoj cestovního ruchu	67
7.1 Projekty uskutečněné od roku 2001	67
8. Aktuální potřeby obcí z hlediska rozvoje cestovního ruchu	73
8.1 Plánované projekty v rámci cestovního ruchu	73
8.2 Podpora obcí v cestovním ruchu	74
8.3 Výsledky dotazníkových šetření	76
9. Návrh programu rozvoje cestovního ruchu a rekreace	78
10. Závěr	88
11. Resumé.....	90
12. Zdroje:.....	92
Seznam příloh:	96

1. Úvod

Cestovní ruch je soubor všech jevů a vztahů, které vyplývají z cestování a pohybu osob (hostů) mimo trvalé bydliště a pracoviště a není motivováno usazením nebo trvalou výdělečnou činností. (Wokoun, Vystoupil 1987)

Cestovní ruch patří mezi důležitá odvětví české ekonomiky. Společně s navazujícími obory se v současnosti podílí na tvorbě HDP 9 - 11 % a na celkové zaměstnanosti 9 - 10 %.

Zatímco úkoly státních orgánů a krajů v oblasti cestovního ruchu spočívají především v jeho řízení a metodickém vedení, obce jsou již mnohem více v kontaktu s konkrétními aktéry cestovního ruchu, zejména podnikateli. Obce, především ty menší, většinou nemají finanční rezervy a nemohou tedy vytvářet systémy grantů a finančních podpor pro podnikatele. Disponují však často nemovitostmi (objekty a prostory), které mohou být pro cestovní ruch využity a které lze podnikatelům nabídnout za určitých výhodných podmínek. Další možnosti jsou různé úlevy, či zvýhodnění, navázané např. na vytvořená pracovní místa.

Podle zákona č. 128/2000 Sb. mají obce právo vytvářet svazky obcí nebo se stávat členy existujících svazků. Jedním z těchto svazků je i mikroregion Povodí Ondřejnice, který je objektem mé práce. Tyto svazky mohou plnit úkoly i v oblasti cestovního ruchu. Svazky obcí obvykle vznikají pro územně ucelenou oblast, vymezenou přírodními, technickými nebo historickými hranicemi a dalšími důležitými pojíci prvky. Členy svazků se mohou stát pouze obce, nikoliv jiné subjekty; spolupracovat mohou jen na činnostech v samostatné působnosti (do níž oblast cestovního ruchu spadá).

Zapojením subjektů podnikatelské a neziskové sféry do rozvoje cestovního ruchu je možné prostřednictvím místních akčních skupin (MAS), v nichž mohou být sdruženy obce, svazky obcí, podnikatelé, nestátní neziskové organizace či neorganizovaní občané. Hlavním smyslem MAS je rozvinout vnitřní rozvojový potenciál území.

Na celostátní úrovni je zpracována koncepce politiky cestovního ruchu. Hlavní priority jsou následující:

- podpora tvorby konkurenceschopných národních a regionálních produktů cestovního ruchu,
- podpora budování a zkvalitňování infrastruktury a služeb cestovního ruchu,
- marketingová podpora cestovního ruchu a lidských zdrojů,
- podpora budování a vytváření organizační struktury cestovního ruchu.

Metodickým a koordinačním místem pro všechny subjekty působící v oblasti cestovního ruchu je Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR). Nezbytným nástrojem pro jeho práci je Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR (dále jen Koncepce) na období 2007-2013, která představuje střednědobý strategický dokument a vychází především z rozvojových možností cestovního ruchu v České republice. Tato Koncepce byla schválena usnesením vlády číslo 1239 ze dne 7. listopadu 2007. A prováděcí dokument ke Koncepci schválila vláda usnesením číslo 913 ze dne 23. července 2008.

Důležitým cílem MMR je využití legislativních nástrojů při vytváření podmínek pro rozvoj cestovního ruchu v České republice. Pomocí jasných pravidel chtějí dosáhnout lepší ochrany spotřebitele a stanovit pravidla pro provoz cestovních kanceláří a agentur.

Významným způsobem se zapojují do aktivit mezinárodních organizací v oblasti cestovního ruchu. Prostřednictvím CzechTourism prezentují Českou republiku v zahraničí i na domácím trhu jako zajímavou turistickou destinaci. Realizují také velké množství projektů financovaných ze strukturálních fondů EU, které přispívají k rozvoji cestovního ruchu v České republice.(www.mmr.cz)

Cílem mé diplomové práce bylo zhodnotit stávající možnosti cestovního ruchu a rekreace v mikroregionu Povodí Ondřejnice a navrhnout program jejich možného rozvoje. Nezbytným předpokladem pro splnění tohoto cíle bylo zpracování socioekonomické charakteristiky území mikroregionu Povodí Ondřejnice, vypracování SWOT analýzy se zaměřením na cestovní ruch a vyhodnocení dotazníkového šetření, jež se týkalo aktuálních potřeb obcí z hlediska rozvoje cestovního ruchu. Diplomová práce se opírá o analýzu vývoje a analýzu současného stavu cestovního ruchu v mikroregionu včetně hodnocení potenciálu pro cestovní ruch.

Většina zkoumaného (mikroregionu Povodí Ondřejnice) se nachází v okrese Frýdek-Místek, v jeho severozápadní části, dále pak jsou zde zastoupeny okres Nový Jičín (obec Kateřinice) a okres Ostrava-město (obec Stará Ves nad Ondřejnicí). Žije zde bezmála 21,5 tisíc obyvatel a celková rozloha mikroregionu je 14,6 tisíc ha.

Páteř celého regionu tvoří řeka Ondřejnice od svého pramene pod horou Skalka až po ústí do řeky Odry. Všechny obce se rozkládají na jejím levém a pravém břehu. Obcemi Brušperk, Fryčovice, Hukvaldy, Kozlovice, Krmelín a Stará Ves nad Ondřejnicí, řeka protéká. Z Kateřinice, Lhotky, Palkovic a Staříče do Ondřejnice míří některé její pravostranné (resp. levostranné) přítoky.

Bohatá historie této části podhůří Beskyd a její přírodní krásy předurčují sdružené obce k rozvoji turistiky, kulturního i sportovního života.

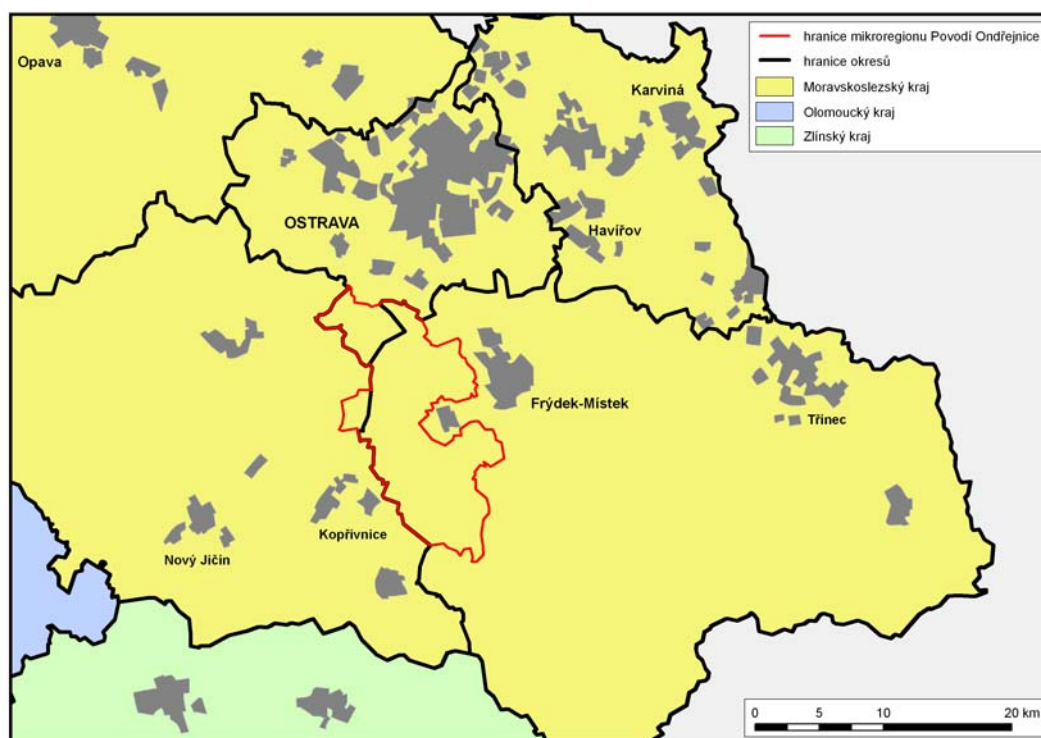
Před vznikem mikroregionu Povodí Ondřejnice, vzniklo v roce 1990 na popud tří obcí (Brušperk, Fryčovice, Hukvaldy) Regionální sdružení měst a obcí povodí Ondřejnice. Vzniklo z důvodů potřeby vzájemné výpomoci při řízení obcí, orientace v nové legislativě a ekonomické spolupráci. Následně docházelo k přidružování obcí, které bylo ukončeno v roce 1993 na současný stav. Hlavní úlohou sdružení bylo prosazování společných zájmů obcí zejména ve vztahu ke statní správě, ale i ve všech oblastech veřejného zájmu. Dalším úkolem sdružení bylo podporovat vzájemně výhodnou spolupráci členů sdružení ve všech sférách působení obcí.

V roce 2000 na toto sdružení volně navázalo svazek obcí **Mikroregion Povodí Ondřejnice**, které vzniklo 2.2. 2000. Jejími členy jsou venkovské obce Fryčovice, Hukvaldy, Kozlovice, Krmelín, Stará Ves nad Ondřejnicí, Kateřinice, Lhotka, Palkovice, Staříč a město Brušperk. Největšími obcemi podle rozlohy jsou Palkovice, Kozlovice a Hukvaldy, tvoří dohromady 50 % rozlohy mikroregionu.(viz. Tab.1)

Tab. 1: Základní charakteristika obcí mikroregionu Povodí Ondřejnice v roce 2007

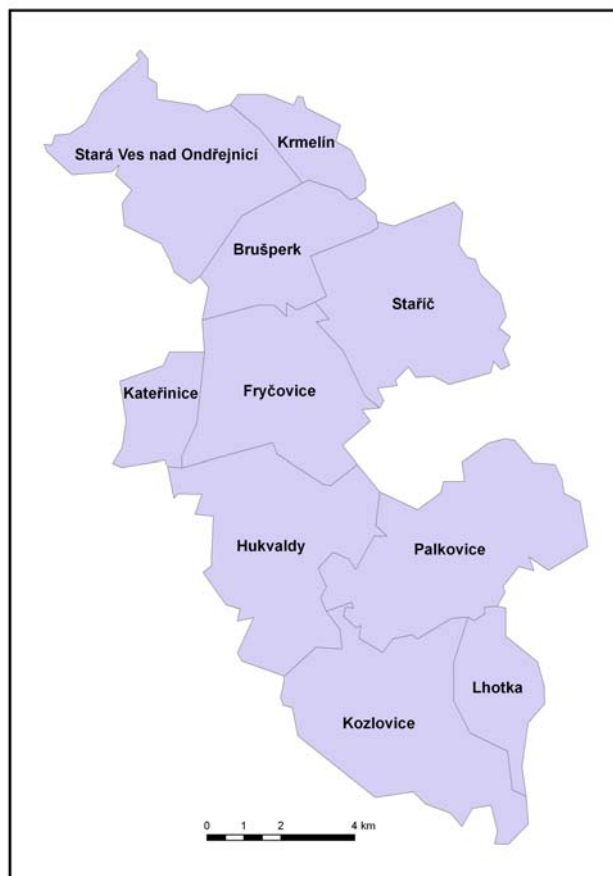
	rozloha (v ha)	počet obyvatel 2007	hustota zalidnění (obyv/km ²)
Brušperk	1 026	3 741	364,6
Fryčovice	1 674	2 302	137,5
Hukvaldy	2 029	1 890	93,1
Kateřinice	552	640	115,9
Kozlovice	2 107	2 900	137,6
Krmelín	504	2 031	403,0
Lhotka	772	489	63,3
Palkovice	2 174	2 981	137,1
Stará Ves nad Ondřejnicí	1 880	2 574	136,9
Staříč	1 896	1 946	102,6
Mikroregion	14 614	21 494	147,1

Pramen: Krajská správa ČSÚ Ostrava 2008. Vlastní zpracování.

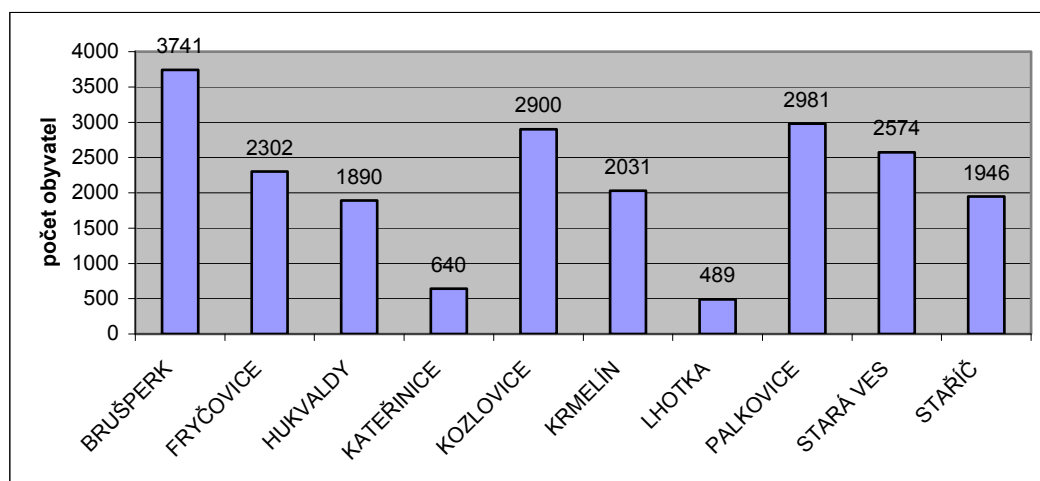
Obr.1: Lokalizace mikroregionu Povodí Ondřejnice vzhledem k území Moravskoslezského kraje

Pramen: ArcČR 500. Vlastní zpracování.

Obr. 2: Obce mikroregionu Povodí Ondřejnice

Pramen: ArcČR 500.Vlastní zpracování.

Obr.3: Počet obyvatel v mikroregionu „Povodí Ondřejnice“ k 31.12. 2007

Pramen: Krajská správa ČSÚ Ostrava 2008. Vlastní zpracování.

Největší počet obyvatel je v městě Brušperku a obci Palkovice a nejmenší počet obyvatel je v obci Lhotka, kde žije necelých 500 obyvatel

2. Geografický výzkum cestovního ruchu a rekreace – přehled literatury

Problematika, která řeší problém volného času či rekreace začala být aktuální už ve druhé polovině 19. století a to především v souvislosti s průmyslovou revolucí. S ní přišel i rozvoj železnic jako typ dostupného dopravního prostředku, urbanizace či změna sociálních a pracovních vztahů. První práce, které se zabývaly problematikou začaly vznikat v zemích, kde byly tyto předpoklady naplněny a kde zároveň existovaly přírodní předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu (Rakousko, Švýcarsko, USA,...).

Odborníci z různých vědních disciplín obrátili pozornost na rozličné aspekty této společenské aktivity s úmyslem určit charakteristické vlastnosti jeho vzniku a rozvoje. K ekonomům, sociologům, urbanistům a dalším odborníkům se přidružili i geografové, kteří do konce sedmdesátých roků rozpracovali poměrně široký okruh výzkumů zaměřených na řešení geografických aspektů cestovního ruchu. V osmdesátých letech již byla k dispozici bohatá základna publikovaných prací. O pravdivosti tohoto tvrzení svědčí kromě jiného i ohlasy prací předních československých odborníků (M. HAVRLANTA, P. MARIOTA, G. ŠKVARČEKOVÉ, S. ŠPRINCOVÉ a dalších) v zahraniční literatuře. Otázky vstupu cestovního ruchu do odborné literatury prozatím nebyly dostatečně zpracované.

Zvláště důležitou úlohu při vytváření prací týkající se cestovního ruchu má zejména analýza cestovního ruchu uskutečněné v celostátních rozměrech.

V rámci geografických výzkumů cestovního ruchu konkrétních území publikovaných v odborné literatuře, rozlišujeme tři skupiny prací:

- práce věnované celému území České republiky,
- geografické práce věnované vybraným menším a vícefunkčním územím,
- práce věnované problematice příměstské rekreace a cestovního ruchu měst.

Zvláštní postavení mají učební texty věnované problematice cestovního ruchu a rekreaci.

Práce věnované celému území České republiky

Problematika cestovního ruchu na celostátní úrovni se většinou řeší jenom v prakticky orientovaných pracích (návrhy rajonizace, atlasová díla, mapy). Patří k nim především Návrh nové rajonizace cestovního ruchu ČR (J. VYSTOUPIL, A. HOLEŠICKÁ, J. KUNC, M. ŠAUER, 2007). Ke starším dílům týkajících se této otázky patří Rajonizace cestovního ruchu ČSSR (M. KOTRBA, 1968).

Tematické mapy týkající se cestovního ruchu vznikly v Ústavu územního rozvoje (ÚUR), kde vznikla publikace Kulturně historický potenciál České republiky pro cestovní ruch (2000). Hlavní roli při zpracování problému cestovního ruchu v ÚUR měl J. BÍNA (2001). Zajímavé výsledky výzkumů cestovního ruchu prezentují také mapy cestovního ruchu zařazené do publikace Atlas pro volný čas (2005).

Slovenský geograf P. MARIOT je společně s J. VYSTOUPILEM tvůrcem mapového listu „Cestovních ruch a rekreace“ (1987), jenž je z velké části pojatý typologicky (podle oblastí cestovního ruchu a podle středisek cestovního ruchu). Mapový list byl součástí Atlasu obyvatelstva ČSSR, který vydal Geografický ústav ČSAV Brno ve spolupráci s Federálním statistickým úřadem v Praze.

Geografické práce věnované vybraným menším a vícefunkčním územím

Nejpočetnější tematický okruh prací týkající se cestovního ruchu na menších územích tvoří příspěvky, pro které byly základním požadavkem praxe, orientovaná na bilancování možností rozvoje cestovního ruchu studovaného území.

K prvním československým autorům, jenž se zabývali problematikou cestovního ruchu a rekreace patří olomoucká geografa S. ŠPRINCOVÁ (např. 1958, 1969). Zabývala se především horskou a podhorskou rekreací v oblasti Jeseníků, případně rekreačním zázemím Olomouce. Kromě této problematiky se zabývala i obecnou geografii cestovního ruchu a fenoménem druhého bydlení. Rozvojovými aspekty rekreace a cestovního ruchu v chráněných územích se na olomouckém geografickém pracovišti zabývali I. SMOLOVÁ, Z. SZCZYRBA (1998, 2005). Ostravský geograf M. HAVRLANT se zabýval rekreačním zázemím Moravskoslezských Beskyd (1969). Na jeho práci navazuje jeho syn J. HAVRLANT (2000, 2003). Z geografů Geografického ústavu Přírodovědecké fakulty MU

se zabýval cestovním ruchem a rekreací v oblasti rezervace Krkonoše P. KLAPKA (2006).

Na tvorbu rozvojové dokumentace od mikroregionální přes krajskou po celostátní úroveň (např. J. VYSTOUPIL, 2000, J. VYSTOUPIL, R. WOKOUN, 2002). Na problematiku ekonomiky v cestovním ruchu upozornil ve svém příspěvku J. KUNC (2005).

Chtěl bych zde uvést i nejvýznamnějšího ze slovenských geografů, který se zabýval cestovním ruchem a rekreací. Jde o P. MARIOTA jež je společně s J. VYSTOUPILEM tvůrcem již zmíněného mapového listu „Cestovních ruch a rekreace“ a dále pak autorem děl týkajících se různých aspektů oblasti geografie cestovního ruchu a rekreace (P. MARIOT, 1973,1983).

Práce věnované problematice příměstské rekreace a cestovního ruchu měst

Teritoriální výzkumy funkčních a strukturálních aspektů cestovního ruchu potvrdily, že v okolí větších měst se při formování vztahů mezi cestovním ruchem a krajinou zvláště výrazně projevují vlivy příměstské rekreace. Tento komponent podskupiny forem rekreačního cestovního ruchu se ve vztahu k jiným komponentům a podskupinám forem cestovního ruchu projevuje se několika charakteristickými znaky:

- vysoký podíl osobních aut jako dopravních prostředků používaných na dosažení zvoleného cíle
- velký podíl účastníků cestovního ruchu , kteří pravidelně navštěvují ty samá místa, podmíněné vlastnictvím objektů individuální rekreace
- velmi složité možnosti statistického zaznamenávání jeho kvalitativních a kvantitativních charakteristik, které stěžují exaktnější vyjádření základních rysů příměstské rekreace, aj.

Typický českým fenoménem, kterým je druhé bydlení a problematikou obecnou geografii rekreace se věnoval pražský geograf V. GARDAVSKÝ (1969, 1975,). Tématikou druhého bydlení se v dnešní době se zabývá zejména D. FIALOVÁ (2007).

Učební texty věnované problematice cestovnímu ruchu a rekreaci

První učební texty geografie cestovního ruchu pro studenty Vysoké školy ekonomické v Praze vyšly roku 1960. S. ŠPRINCOVÁ v nich hodnotí základní

teoretické a metodické aspekty geografie cestovního ruchu a předpoklady cestovního ruchu. Později vznikala celá řada učebních textů většinou určené pro studenty vysokých škol a pro žáky hotelových a jiných střední škol (např. M. HOLEČEK, P. MARIOT, M. STRÍDA, 2005). Tvorbě učebních textů pro studenty vysokých škol se věnovali i R. WOKOUN, J. VYSTOUPIL (1982, 1987), P. MARIOT (1983), J. VYSTOUPIL, M. ŠAUER (2006). Charakter učebního textu má publikace, která vyšla v roce 2008 „Průmysl cestovního ruchu“ autorů GALVASOVÉ, BINKA, HOLEČKA, CHABIČOVSKÉ a SZCZYRBY, která velmi obsáhle a detailně shrnuje dosavadní poznatky z oblasti cestovního ruchu.

Práce věnované problematice cestovnímu ruchu a rekreace v Mikroregionu Povodí Ondřejnice

Regionální literatury týkající se cestovního ruchu a rekreace je velice málo. V roce 1993 vypracoval exministr kanadské Britské Kolumbie R. BOWLING studii o problematice turistického ruchu v regionu povodí Ondřejnice. Jako nestranný a zkušený pozorovatel předpověděl tomuto území velké možnosti rozvoje.

Dále, zde můžeme najít ještě několik prací věnujících se jednotlivým okresům, z nichž bych zmínil zejména práci „Možnosti rozvoje cestovního ruchu a rekreace v okrese Frýdek-Místek“ z roku 1993 (J. VYSTOUPIL a kol.). V této studii byla využita řada dotazníkových šetření včetně řízených rozhovorů se starosty obcí.

Literatura věnující se konkrétně mikroregionu Povodí Ondřejnice prakticky neexistuje. Informace o cestovním ruchu v mikroregionu jsem čerpal z plánu Strategie rozvoje mikroregionu obcí Povodí Ondřejnice z roku 2001. Problematice se věnuje i studie „Analýza hodnocení socioekonomického rozvoje mikroregionu Brušpersko“ (J. VYSTOUPIL, a kol., 1995).

Publikace týkající se přímo jednotlivých obcí mají většinou podobu turistických brožur vydávaných obcí, zaměřují se především na prezentaci kulturně historického a přírodního bohatství obce (např. D., HENCLOVÁ, 1963.). Podobné zaměření mají i internetové stránky jednotlivých obcí. Většinou se soustředí jen na propagaci obce, ovšem některé obsahují i statistické údaje různého druhu (např. www.hukvaldy.eu). Informace týkající se podpory programu rozvoje regionů jsem čerpal především z internetových stránek Regionální rady Moravskoslezského regionu (www.rr-moravskoslezsko.cz).

Řadu podstatných informací o aktuálním stavu cestovního ruchu a rekreace a plánů jejich rozvoje jsem získal z rozhovorů s představiteli jednotlivých obcí a dalšími aktéry cestovního ruchu v obci.

3. Popis zdrojových dat a zvolené metodiky

Základem pro zpracování diplomové práce bylo studium literatury, archivních pramenů a mapových děl. Šlo především o odborné geografické i turistické publikace týkající se mikroregionu Povodí Ondřejnice, ale i odbornou literaturu zaměřenou na cestovní ruch a rekreaci.

Po nastudování literatury navázalo vlastní terénní šetření. Týkalo se zjišťování současného postoje jednotlivých obcí zájmové oblasti k rozvoji a perspektivám turistického ruchu na jejich území. Šetření bylo provedeno dotazníkovou metodou. Dotazníky byly adresovány starostům obcí zájmového území, v některých případech byly potřebné informace doplněny v rámci rozhovorů při vlastní návštěvě obecních úřadů. Dotazník obsahoval dvanáct otevřených otázek.

Zajímalo mně hlavně:

- jak se obec staví k cestovnímu ruchu v dané obci a v mikroregionu
- jak obec podniká v cestovním ruchu
- jaký mělo vliv vstup obce do mikroregionu z hlediska cestovního ruchu
- zda byl zpracován nějaký programový či rozvojový dokument o cestovním ruchu
- připravované projekty týkající se cestovního ruchu
- co je největším lákadlem pro turisty
- jak vypadá spolupráce mezi podnikateli v cestovním ruchu a zastupitelstvem

Vzorek dotazníku je uveden na konci této kapitoly.

Zvýšenou pozornost jsem věnoval i kapitole Základní charakteristiky mikroregionu Povodí Ondřejnice, kde klíčovou roli hrály informace o vývoji počtu obyvatel a jeho struktury. Základním zdrojem informací byly údaje zjištěné při minulých sčítáních lidu. Nejvíce jsem používal data ze dvou posledních sčítání lidu, a to z roku 1991 a 2001. Údaje byly publikované v písemné i elektronické podobě.

V kapitole věnované vývoji počtu obyvatel od roku 1869 jsou použity bazické a řetězové indexy. Bazický index (B_i) je výsledkem podílu počtu obyvatel ve zkoumaném roce a počtu obyvatel v roce 1869, vynásobený 100 udává stav počtu obyvatel v procentech oproti roku 1869. Řetězový index (\check{R}_i) je výsledek podílu počtu obyvatel ve zkoumaném roce a počtu obyvatel v roce předcházejícím,

vynásobený 100 udává stav počtu obyvatel v procentech oproti předcházejícímu roku.

V kapitole věnované pohybu obyvatelstva jsem potřeboval vypočítat několik hodnot, podle kterých jsem mohl lépe popsat danou problematiku. Střední stav obyvatelstva (S.S.O.) se vypočítá jako součet počtů obyvatel na začátku roku (P.O. 1.1.) a na konci roku (P.O. 31.12.) téhož roku děleno dvěma [$S.S.O. = (P.O. 1.1. + P.O. 31.12.) / 2$]. K výpočtu Hrubé míry porodnosti (Hmp) je zapotřebí znát počet živě narozených dětí (P.n.d.) a střední stav obyvatelstva (S.S.O.). [$Hmp = P.n.d. / S.S.O. * 1000$] a výsledek vychází v promilích. K výpočtu Hrubé míry úmrtnosti (Hmú) je zapotřebí znát počet zemřelých (P.z.) a střední stav obyvatelstva (S.S.O.). [$Hmú = P.z. / S.S.O. * 1000$] a výsledek vychází v promilích. Abychom mohli zjistit přirozený přírůstek (P.P.), musíme znát počet živě narozených dětí (P.n.d.)

a počet zemřelých (P.z.). [$P.P. = P.n.d. - P.z.$]. Pokud je výsledek kladný, znamená to že se rodí více dětí než kolik lidí zemře, pokud je záporný tak je to naopak.

Pro popis migrace obyvatelstva jsem potřeboval zjistit přirozený přírůstek (P.P.), přírůstek stěhováním (P.S.) a celkový přírůstek (C.P.). Hodnota přírůstku stěhováním závisí na počtu přistěhovaných z území (P.p.) a počty vystěhovaných z území (P.v.) [$P.S. = P.p. - P.v.$]. A celkový přírůstek se vypočítá [$C.P. = P.P. + P.S.$]. Pokud je hodnota celkového přírůstku kladná znamená to že na sledovaném území lidí přibývá, a pokud záporná hodnota, tak jich ubývá.

V kapitole věnované vyjížděcí a dojížděcí obyvatel za prací jsem potřeboval zjistit hodnoty ekonomicky aktivních obyvatel (EAO) pro jednotlivé obce. Míru zaměstnanosti a nezaměstnanosti v jednotlivých obcích. Což je vlastně poměr mezi zaměstnanými (resp. nezaměstnanými) a EOA. Pro výpočet obsazených pracovních míst jsem použil vzorce: $OPM = ZAM - VYJ + DOJ$, kde OPM představuje počet obsazených pracovních míst, ZAM se rovná úhrnu zaměstnaných obyvatel v dané obci, VYJ je počet obyvatel vyjíždějících za prací z dané obce a DOJ je počet lidí do obce za prací dojíždějících.

Dále jsem v kapitole věnované obyvatelstvu vypočetl index stáří obyvatelstva. Index stáří nám vyjadřuje podíl počtu obyvatel v poproduktivním věku (+65) a počet obyvatel v předproduktivním věku (0-14) krát 100. Pokud je výsledné číslo větší než sto tak je více je na sledovaném území více lidí v poproduktivním věku než lidí v předproduktivním věku.

Další doplňující informace o cestovním ruchu a rekreaci v mikroregionu Povodí Ondřejnice jsem získal během pobytu v obcích a rozhovory s místními obyvateli. Výsledky tohoto dotazníkového šetření jsou shrnuty v textu, jenž je součástí kapitoly zabývající se perspektivami cestovního ruchu ve zkoumaném území.

Pro co nejkvalitnější vyhodnocení zájmové oblasti z hlediska potenciálu pro rozvoj cestovního ruchu byla v závěru práce provedena SWOT analýza, která jednotlivé faktory týkající se cestovního ruchu hodnotí a rozčleňuje do čtyř skupin. Výsledkem se stal přehled popisující zájmovou oblast z hlediska silných stránek (Strengths), slabých stránek (Weaknesses), příležitostí (Opportunities) a možných ohrožení (Threats).

Diplomová práce byla napsána v programu Microsoft Word 2003, pro tvorbu tabulek a grafů byl použit Microsoft Excel 2003. Tématické mapy a kartogramy byly zpracovány v programu Arc View, data byly použity z programu Arc ČR 500. Fotodokumentace vybraných zařízení materiálně technické základny a turistických atraktivit ve studované oblasti byla provedena na počátku roku 2009. Fotografie pochází z vlastních zdrojů. Fotodokumentace je součástí příloh.

Univerzita Palackého v Olomouci
Přírodovědecká fakulta
Katedra geografie

OBEC:
Radek ŠTEFEK
Datum:

DOTAZNÍK

Cestovní ruch a rekreace, rozvoje cestovního ruchu

- 1.) Jaké změny nastaly v cestovním ruchu v obci po roce 1989?

- 2.) Jaký je názor zastupitelstva na podporu cestovního ruchu?

- 3.) Podniká obec v cestovním ruchu?

- 4.) Jaký vliv na cestovní ruch obce mělo vznik mikroregionu Povodí Ondřejnice? Co to způsobilo?

- 5.) Zpracovala obec nebo nějaké sdružení programový či rozvojový dokument o cestovním ruchu?

- 6.) Kolik finančních prostředků vaše obec získala v roce 2008 (2009) z poplatků z obsazených (neobsazených) lůžek v ubytovacích zařízeních.

- 7.) Připravované projekty nebo záměry obce (soukromých subjektů) v cestovním ruchu v oblasti výstavby.
- Stádium
 - Kolik to bude stát?
 - Jak to bude financováno?
- 8.) Jak velký je řádově objem veřejných a soukromých investic do cestovního ruchu za posledních 5 let ?
- 9.) Vlastní obec nějaké objekty, budovy, pozemky vhodné pro výstavbu v rámci cestovního ruchu?
- 10.) Jaké jsou největší pozitiva pro cestovní ruch v obci (mikroregionu).
- 11.) Jaká jsou největší negativa pro cestovní ruch v obci(mikroregionu).
- 12.) Otázky týkající se cestovního ruchu a jejího financování v roce 2008.

	Kolik peněz jde z obecního rozpočtu?	Kolik peněz z různých grantů?	Jaký je rozdíl od roku 2004?
a) Celkový objem rozpočtu na cestovní ruch.			
b) Údržba zeleně a krajiny.			
c) Dopravní komunikace a parkování.			
d) Sportovní zařízení.			
e) Propagace a prezentace vesnice.			
f) Zřizování a provoz informačních center.			
g) Turistický informační systém.			
h) Údržba a rekonstrukce památek.			
i) Údržba a rekonstrukce turistických tras a cyklostezek.			
j) Jiné (jarmarky, slavnost,...)			

4. Základní charakteristiky mikroregionu

4.1 Dlouhodobý vývoj počtu obyvatelstva

Abych mohl vývoj obyvatelstva hodnotit objektivně doplnil jsem údaje za území mikroregionu Povodí Ondřejnice i o údaje za celou Českou republiku a Moravskoslezský kraj, neboť srovnávací analýzy tvoří základ regionálního geografického výzkumu.

Tab. 2: Srovnání počtu obyvatelstva mikroregionu Povodí Ondřejnice, Moravskoslezský kraj, ČR.

	Mikroregion Povodí Ondřejnice			Moravskoslezský kraj			Česká republika		
		B _i	Ř _i		B _i	Ř _i		B _i	Ř _i
31.12.1869	16 030	100	100	569 880	100	100,0	7 617 230	100,0	100,0
31.12.1880	16 388	102,2	102,2	627 329	110,1	110,1	8 222 013	107,9	107,9
31.12.1890	16 790	104,7	102,5	684 411	120,1	109,1	8 665 421	113,8	105,4
31.12.1900	18 080	112,8	107,7	797 673	140,0	116,5	9 372 214	123,0	108,2
31.12.1910	18 775	117,1	103,8	902 201	158,3	113,1	10 078 637	132,3	107,5
15.2.1921	17 584	109,7	93,7	919 027	161,3	101,9	10 009 587	106,8	99,3
1.12.1930	19 005	118,6	108,1	999 662	175,4	108,8	10 674 386	140,1	106,6
1.3.1950	17 591	109,7	92,6	871 511	152,9	87,2	8 896 133	116,8	83,3
1.3.1961	19 426	121,2	110,4	1 032 667	181,2	118,5	9 571 531	125,7	107,6
1.12.1970	19 190	119,7	98,8	1 170 949	205,5	113,4	9 807 697	128,8	102,5
1.11.1980	19 758	123,3	103	1 260 986	221,3	107,7	10 291 927	135,1	104,9
1.3.1991	19 857	123,9	100,5	1 283 271	225,2	101,8	10 302 215	135,2	100,1
1.3.2001	20 242	126,3	101,9	1 269 467	222,8	98,9	10 230 060	134,3	99,3

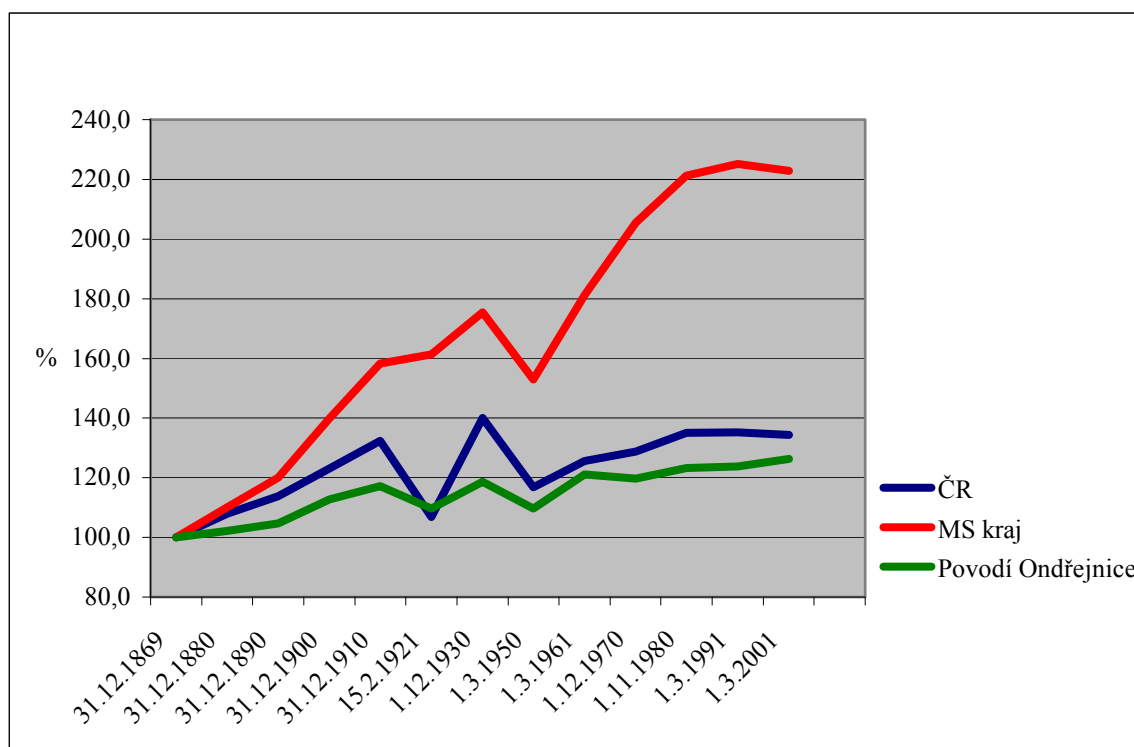
Pramen: Historický lexikon obcí ČSSR 1850-1970. SLDB 1991. Okres Frýdek-Místek. SLBD 2001. Vlastní výpočty.

Pozn.: B_i = bazický index ; Ř_i = řetězový index

Vývoj počtu obyvatel v období 1869-2001 v mikroregionu Povodí Ondřejnice, v Moravskoslezském kraji a v České republice se liší. Ve všech sledovaných územních jednotkách došlo k navýšení počtu obyvatel. V mikroregionu Povodí Ondřejnice se zvýšil o čtvrtinu, u Moravskoslezského kraje došlo k více dvojnásobnému navýšení počtu a v celé České republice se zvýšil počet o více než třetinu oproti roku 1869.

Jak můžeme z tabulky vyčíst, tak mikroregion Povodí Ondřejnice v období 1869 – 2001 není depopulační. Počet obyvatel pravidelně rostl s výjimkou dvou poklesů ve dvou intercensálních obdobích. Poklesy byly ovlivněny válečnými situacemi (I. a II. světová válka). Pokles počtu obyvatel v mikroregionu byl i v 60. letech. Počet obyvatel rostl i v 90. letech na rozdíl do Moravskoslezského kraje i celé České republiky.

K největšímu nárůstu obyvatel na území mikroregionu došlo v 50. letech, kdy počet obyvatel vzrostl bezmála o dva tisíce. K nárůstu více než tisíc obyvatel došlo v 20. letech a v období 1890-1900.

Obr. 4: Vývoj počtu obyvatel v letech 1869-2001 ČR, Moravskoslezském kraji a mikroregionu Povodí Ondřejnice

Pramen: Historický lexikon obcí ČSSR 1850-1970. SLDB 1991.SLDB 2001. Vlastní výpočty.

Během posledního censálního období let 1991-2001 dochází k mírnému úbytku obyvatel jak v ČR tak i v MS kraji, naopak nastává mírný přírůstek v mikroregionu Povodí Ondřejnice, kdy se počet obyvatel navýšil zhruba o tři sta obyvatel. Stoupající tendenci ve vývoji počtu obyvatel v mikroregionu Ondřejnice v posledních letech lze vysvětlit hlavně přistěhováním obyvatel z jiných obcí a také tím, že na vesnicích můžeme najít rodiny s více dětmi, než je tomu ve městech.

Tab. 3: *Vývoj počtu obyvatel v obcích mikroregionu Povodí Ondřejnice v letech 1869- 1930*

	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930
Brušperk	3 165	2 938	3 101	3 290	3 277	2 909	3 123
Fryčovice	1 621	1 659	1 646	1 797	1 894	1 772	1 831
Hukvaldy	1 862	1 941	1 837	1 916	1 940	1 829	2 107
Kateřinice	496	538	508	585	597	596	633
Kozlovice	1 816	1 865	1 956	2 048	2 120	2 003	2 064
Krmelín	705	702	835	942	1 004	1 077	1 194
Lhotka	464	475	477	547	551	521	559
Palkovice	2 560	2 664	2 666	2 806	2 964	2 749	2 979
Stará Ves nad Ondřejnicí	1 717	1 893	1 935	2 231	2 399	2 334	2 621
Staříč	1 624	1 713	1 829	1 918	2 029	1 794	1 894
Mikroregion	16 030	16 388	16 790	18 080	18 775	17 584	19 005

Pramen: Historický lexikon obcí ČSSR 1850-1970. SLDB 1991. Okres Frýdek-Místek. SLBD 2001. Vlastní výpočty.

Tab. 4: *Vývoj počtu obyvatel v obcích mikroregionu Povodí Ondřejnice v letech 1950- 2001*

	1950	1961	1970	1980	1990	2001
Brušperk	2 999	3 388	3 392	3 558	3 590	3 587
Fryčovice	1 819	2 002	1 960	2 094	2 149	2 122
Hukvaldy	1 994	2 145	2 070	1 995	1 856	1 904
Kateřinice	553	626	643	658	622	620
Kozlovice	2 281	2 551	2 705	2 828	2 777	2 822
Krmelín	1 049	1 334	1 400	1 649	1 808	1 818
Lhotka	515	553	520	461	415	432
Palkovice	2 642	2 818	2 676	2 514	2 387	2 600
Stará Ves nad Ondřejnicí	2 174	2 349	2 243	2 309	2 380	2 448
Staříč	1 565	1 660	1 581	1 692	1 873	1 889
Mikroregion	17 591	19 426	19 190	19 758	19 857	20 242

Pramen: Historický lexikon obcí ČSSR 1850-1970. SLDB 1991. Okres Frýdek-Místek. SLBD 2001. Vlastní výpočty.

Tab. 5: Vývoj počtu obyvatel v obcích mikroregionu Povodí Ondřejnice v letech 1869- 1930 (bazický index, 1869 = 100%)

	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930
Brušperk	100	92,8	98	104	103,5	91,9	98,7
Fryčovice	100	102,3	101,5	110,9	116,84	109,32	112,95
Hukvaldy	100	104,2	98,7	102,9	104,19	98,228	113,16
Kateřinice	100	108,5	102,4	117,94	120,36	120,16	127,62
Kozlovice	100	102,7	107,7	112,8	116,7	110,3	113,7
Krmelín	100	99,6	118,4	133,6	142,4	152,8	169,4
Lhotka	100	102,4	102,8	117,9	118,8	112,3	120,5
Palkovice	100	104,1	104,1	109,6	115,8	107,4	116,4
Stará Ves nad Ondřejnicí	100	110,3	112,7	129,9	139,7	135,9	152,6
Staříč	100	105,5	112,6	118,1	124,9	110,5	116,6
Mikroregion	100	102,2	104,7	112,8	117,1	109,7	118,6

Pramen: Historický lexikon obcí ČSSR 1850-1970. SLDB 1991. Okres Frýdek-Místek. SLBD 2001. Vlastní výpočty. Pozn.:B_i = bazický index

Tab. 6: Vývoj počtu obyvatel v obcích mikroregionu Povodí Ondřejnice v letech 1869- 1930 (řetězový index).

	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930
Brušperk	100	92,8	105,5	106,1	99,6	88,8	107,4
Fryčovice	100	102,3	99,2	109,2	105,4	93,6	103,3
Hukvaldy	100	104,2	94,6	104,3	101,3	94,3	115,2
Kateřinice	100	108,5	94,4	115,2	102,1	99,8	106,2
Kozlovice	100	102,7	104,9	104,7	103,5	94,5	103,0
Krmelín	100	99,6	118,9	112,8	106,6	107,3	110,9
Lhotka	100	102,4	100,4	114,7	100,7	94,6	107,3
Palkovice	100	104,1	100,1	105,3	105,6	92,7	108,4
Stará Ves nad Ondřejnicí	100	110,3	102,2	115,3	107,5	97,3	112,3
Staříč	100	105,5	106,8	104,9	105,8	88,4	105,6
Mikroregion	100	102,2	102,5	107,7	103,8	93,7	108,1

Pramen: Historický lexikon obcí ČSSR 1850-1970. SLDB 1991. Okres Frýdek-Místek. SLBD 2001. Vlastní výpočty. Ř_i = řetězový index

Tab. 7: Vývoj počtu obyvatel v obcích mikroregionu Povodí Ondřejnice v letech 1950-2001 (bazický index, 1950 = 100%)

	1950	1961	1970	1980	1990	2001
Brušperk	100	113	113,1	118,6	119,7	119,6
Fryčovice	100	113	113,1	118,6	119,7	119,6
Hukvaldy	100	110,1	107,8	115,1	118,1	116,7
Kateřinice	100	107,6	103,8	100,1	93,1	95,5
Kozlovice	100	113,2	116,3	119	112,5	112,1
Krmelín	100	111,8	118,6	124	121,7	123,7
Lhotka	100	127,2	133,5	157,2	172,4	173,3
Palkovice	100	107,4	101	89,5	80,6	83,9
Stará Ves nad Ondřejnicí	100	106,7	101,3	95,2	90,3	98,4
Starič	100	108,0	103,2	106,2	109,5	112,6
Mikroregion	100	106,1	101,0	108,1	119,7	120,7

Pramen: Historický lexikon obcí ČSSR 1850-1970. SLDB 1991. Okres Frýdek-Místek. SLBD 2001. Vlastní výpočty. Pozn.: B_i = bazický index

Tab. 8: Vývoj počtu obyvatel v obcích mikroregionu Povodí Ondřejnice v letech 1950-2001 (řetězový index).

	1950	1961	1970	1980	1990	2001
Brušperk	96	113	100,1	104,9	100,9	99,9
Fryčovice	99,3	110,1	97,9	106,8	102,6	98,7
Hukvaldy	94,6	107,6	96,5	96,4	93,0	102,6
Kateřinice	87,4	113,2	102,7	102,3	94,5	99,7
Kozlovice	110,5	111,8	106,0	104,5	98,2	101,6
Krmelín	87,9	127,2	104,9	117,8	109,6	100,6
Lhotka	92,1	107,4	94,0	88,7	90,0	104,1
Palkovice	88,7	106,7	95,0	93,9	94,9	108,9
Stará Ves nad Ondřejnicí	82,9	108,0	95,5	102,9	103,1	102,9
Starič	82,6	106,1	95,2	107,0	110,7	100,9
Mikroregion	92,6	110,4	98,8	103,0	100,5	101,9

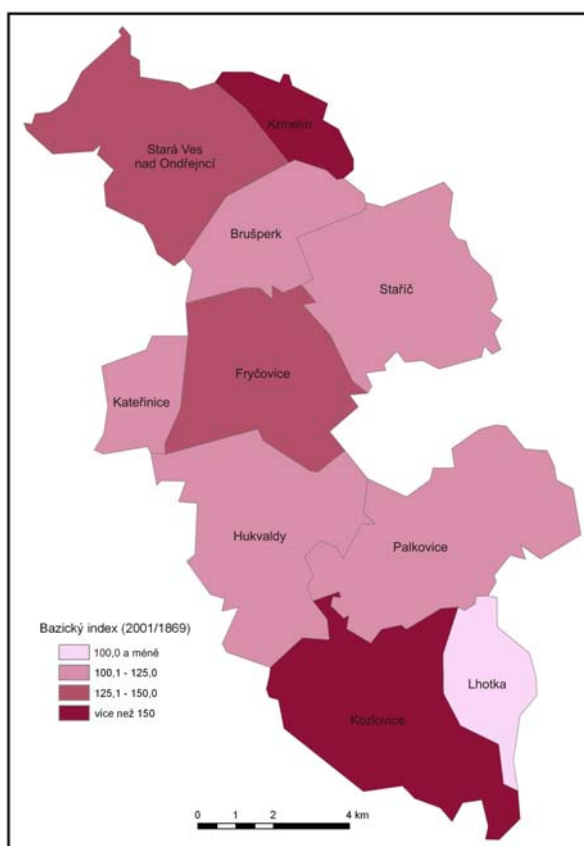
Pramen: Historický lexikon obcí ČSSR 1850-1970. SLDB 1991. Okres Frýdek-Místek. SLBD 2001. Vlastní výpočty. Ř_i = řetězový index

U jednotlivých obcí mikroregionu většinou došlo k zvýšení počtu obyvatel v období 1869-2001. Výjimku tvoří jen obec Lhotka, kde se počet obyvatel zmenšil a jen k velmi malému navýšení došlo v obcích Hukvaldy a Palkovice. K největšímu nárůstu došlo v obcích Kozlovice, Krmelín a Stará Ves nad Ondřejnicí. U posledních dvou (hlavně v Krmelíně, kde se počet obyvatel zvýšil dva a půlkrát) je tento nárůst způsoben především přílivem obyvatel z nedaleké Ostravy.

Tab. 9: Srovnání počtu obyvatelstva mikroregionu Povodí Ondřejnice v letech 1869 a 2001

	1869	2001	B_i
Brušperk	3 165	3 587	113,3
Fryčovice	1 621	2 122	130,9
Hukvaldy	1 862	1 904	102,3
Kateřinice	496	620	125,0
Kozlovice	1 816	2 822	155,4
Krmelín	705	1 818	257,9
Lhotka	464	432	93,1
Palkovice	2 560	2 600	101,6
Stará Ves nad Ondřejnicí	1 717	2 448	142,6
Staříč	1 624	1 889	116,3
Mikroregion	16 030	20 242	126,3

Pramen: Historický lexikon obcí ČSSR 1850-1970. SLDB 1991. Okres Frýdek-Místek. Vlastní zpracování. Pozn.: B_i = bazický index

Obr. 5: Vývoj obyvatelstva v obcích mikroregionu „Povodí Ondřejnice“ v období let 1869–2001

Pramen: Historický lexikon obcí ČSSR 1850-1970. SLDB 1991. Okres Frýdek-Místek. Vlastní zpracování.

4.2 Přírozený pohyb obyvatelstva po roce 1990

V mikroregionu Povodí Ondřejnice se ve sledovaném období (1991-2007) nejvíce dětí rodilo v období let 1991-1993, kdy se rodilo přes dvě stě dětí ročně. Naopak nejméně dětí se narodilo v roce 2001, kdy počet narozených nebylo ani stopadesát. V roce 2007 se počet narozených dětí přehoupl přes hodnotu dvě stě.

Hrubá míra porodnosti (je to počet živě narozených dětí na tisíc obyvatel, dále jen hmp) v mikroregionu Povodí Ondřejnice byla největší v letech 1991-1993, kdy se rodilo více než deset dětí na tisíc obyvatel. V těchto letech měly obce mikroregionu lepší poměr než celá Česká republika. V porovnání s celou Českou republikou měl mikroregion většinou (výjimka 1991-1993) menší hmp.

Tab. 10: Vývoj porodnosti v mikroregionu Povodí Ondřejnice a ČR v letech 1991-2007

	Počet živě narozených dětí	Hrubá míra porodnosti (‰)	
		Mikroregion	ČR
1991	260	13,2	12,5
1992	253	12,8	11,8
1993	235	11,8	11,7
1994	165	8,2	10,3
1995	197	9,8	9,3
1996	181	9	8,8
1997	168	8,4	8,8
1998	163	8,1	8,8
1999	167	8,3	8,7
2000	174	8,6	8,8
2001	143	7,1	8,9
2002	169	8,4	9,1
2003	177	8,7	9,2
2004	169	8,3	9,6
2005	197	9,6	10
2006	178	8,6	10,3
2007	204	9,7	11,1

Pramen: Základní charakteristika SO Frýdek-Místek. Krajská správa ČSÚ Ostrava 2008. Vlastní výpočty.

Největší počet zemřelých lidí v mikroregionu byl v letech 1991, 1995 a 1997, kdy to bylo kolem dvěstěpadesáti lidí ročně. A nejméně lidí zemřelo v letech 1998 a 2005, kdy zemřelo méně než dvě stě lidí.

Hrubá míra úmrtnosti (poměr zemřelých na tisíc obyvatel, dále jen hmů) byla ve sledovaném období největší v letech 1991 a 1995, kdy byla hmů větší nebo rovna dvanácti. Zatímco v České republice hmů je buď stejná, nebo menší jako v předešlém roce, tak v mikroregionu Povodí Ondřejnice tento poměr stále kolísá. Ve sledovaném období měl mikroregion Povodí Ondřejnice menší hmů než Česká republika.

Tab.11: Vývoj úmrtnosti v mikroregionu Povodí Ondřejnice a ČR v letech 1991-2007

	Počet zemřelých	Hrubá míra úmrtnosti (‰)	
		Mikroregion	ČR
1991	246	12,5	12,1
1992	210	10,6	11,7
1993	221	11,1	11,4
1994	225	11,2	11,4
1995	240	12	11,4
1996	236	11,8	10,9
1997	240	12	10,9
1998	199	9,9	10,6
1999	204	10,1	10,7
2000	224	11,1	10,6
2001	207	10,3	10,5
2002	208	10,3	10,6
2003	237	11,7	10,9
2004	202	9,9	10,5
2005	193	9,4	10,5
2006	204	9,8	10,2
2007	225	10,7	10,1

Pramen: Základní charakteristika SO Frýdek-Místek. Krajská správa ČSÚ Ostrava 2008. Vlastní výpočty.

V letech 2006 – 2007 se nejvíce dětí narodilo v Brušperku a v Kozlovicích (více než šedesát dětí) a nejméně v nejmenších obcích Lhotka a Kateřinice (méně než dvacet dětí).

Ve stejném období zemřelo nejvíce lidí v Brušperku (bezmála sto lidí) a naopak nejméně lidí zemřelo opět v Kateřinicích a ve Lhotce.

Tab.12: Přirozený pohyb obyvatelstva v obcích mikroregionu Povodí Ondřejnice v letech 2006 a 2007

	Počet živě narozených dětí			Počet zemřelých		
	2006	2007	2006-2007	2006	2007	2006-2007
Brušperk	23	43	66	53	44	97
Fryčovice	23	22	45	26	22	48
Hukvaldy	12	17	29	11	32	43
Kateřinice	12	5	17	5	4	9
Kozlovice	33	31	64	24	25	49
Krmelín	13	21	34	10	21	31
Lhotka	5	7	12	3	7	10
Palkovice	20	19	39	22	24	46
Stará Ves nad Ondřejnicí	25	18	43	27	27	54
Staříč	12	21	33	23	19	42
Mikroregion	178	204	388	204	225	429

Pramen: Základní charakteristika SO Frýdek-Místek. Krajská správa ČSÚ Ostrava 2008. Vlastní výpočty

Tab. 13: Přirozený pohyb obyvatelstva v obcích mikroregionu Povodí Ondřejnice v letech 2006 a 2007.

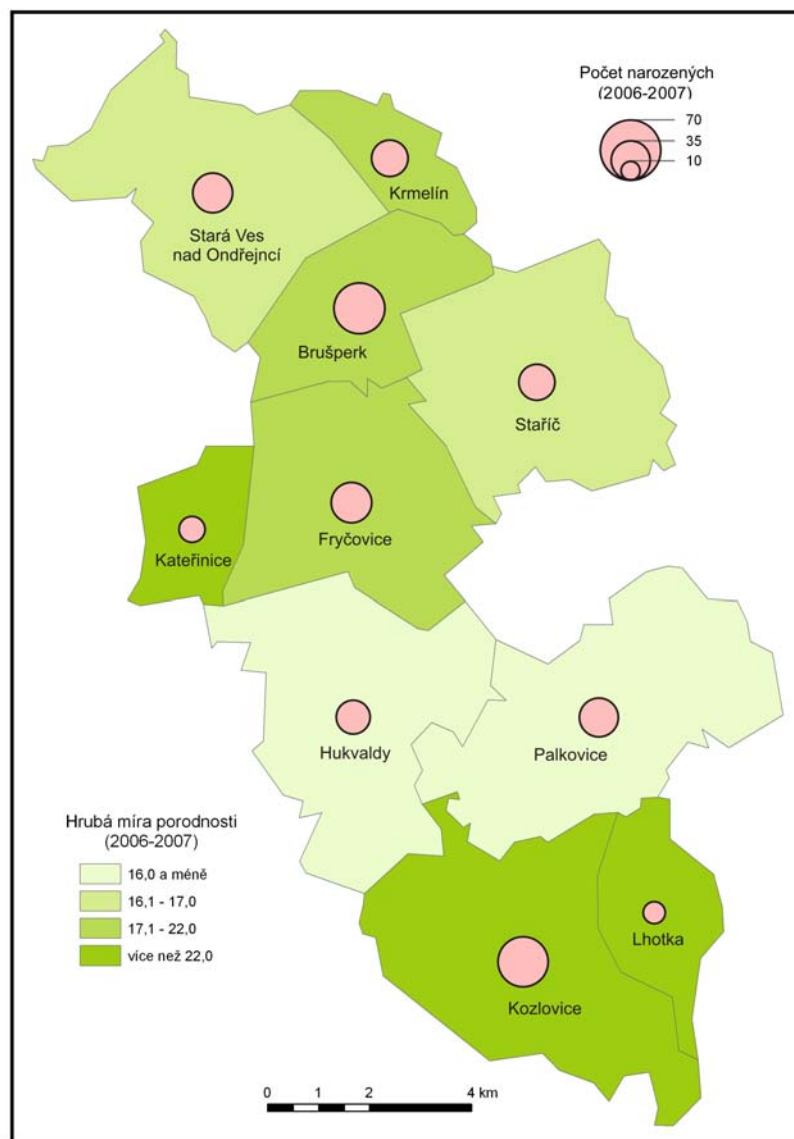
	Hrubá míra porodnosti (‰)			Hrubá míra úmrtnosti (‰)		
	2006	2007	2006-2007	2006	2007	2006-2007
Brušperk	6,2	11,6	17,8	14,4	11,9	26,3
Fryčovice	10,2	9,7	19,9	11,6	9,7	21,3
Hukvaldy	6,3	9,0	15,3	5,8	16,9	22,7
Kateřinice	19,5	9,4	28,9	8,1	7,5	15,6
Kozlovice	11,5	10,7	22,2	8,4	8,7	17,1
Krmelín	6,7	10,5	17,2	5,1	10,5	15,6
Lhotka	10,2	14,2	24,4	6,1	14,2	20,3
Palkovice	6,9	6,4	13,3	7,6	8,1	15,7
Stará Ves nad Ondřejnicí	9,8	7,0	16,8	10,6	10,5	21,1
Staříč	6,2	10,7	16,9	11,9	9,7	21,6
Mikroregion	8,4	9,6	18	9,7	10,6	20,3

Pramen: Základní charakteristika SO Frýdek-Místek. Krajská správa ČSÚ Ostrava 2008. Vlastní výpočty

V letech 2006 a 2007 měly všechny obce kromě Fryčovic a Palkovic velký rozdíl v hmp. K průměrné hodnotě hmp se v obou letech nejvíce přiblížily Fryčovice

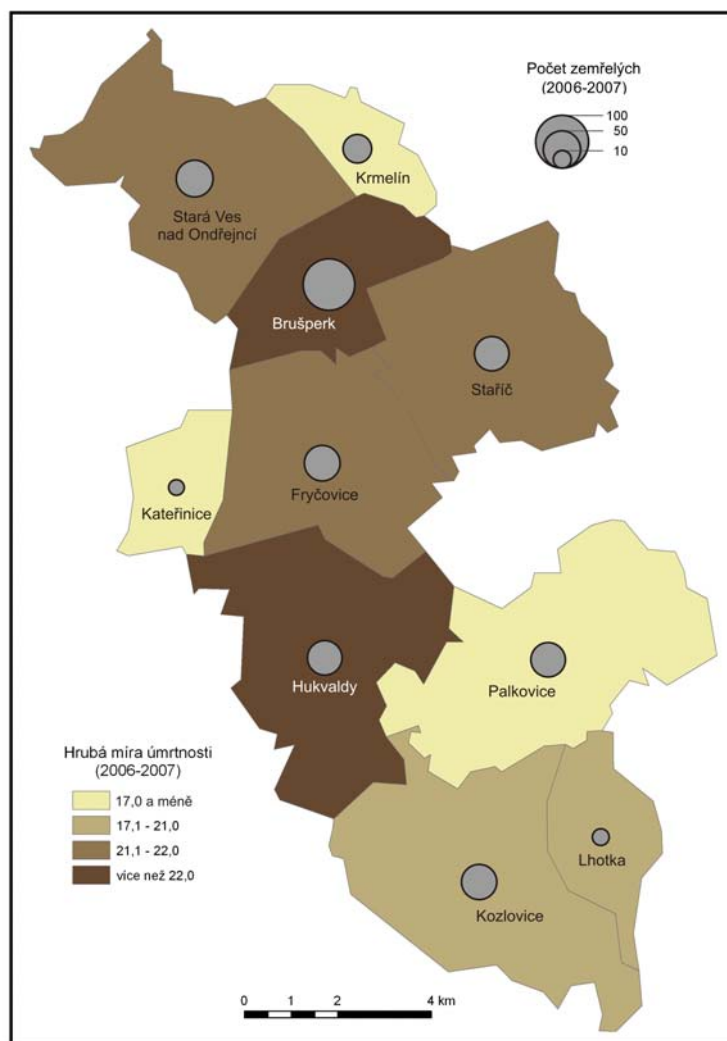
a Kozlovice. Většinou obce měly menší hodnotu než celá ČR. Největší rozdíl byl v Kateřinicích, kdy se v roce 2006 narodilo dvakrát víc dětí než v roce 2007.

Největší rozdíl mezi hmú v letech 2006 a 2007 byl v obci Hukvaldy, jelikož v roce 2007 zemřelo třikrát více lidí než v roce předešlém. Nevětší podobnost hmú měla obec Stará Ves nad Ondřejnicí, která měla podobnou hmú jako celý mikroregion.

Obr. 6: Porodnost v obcích mikroregionu „Povodí Ondřejnice“ v období let 2006-2007

Pramen: Základní charakteristika SO Frýdek-Místek. Krajská správa ČSÚ Ostrava 2008. Vlastní zpracování.

Obr. 7: Úmrtnost v obcích mikroregionu „Povodí Ondřejnice“ v období let 2006-2007

Pramen: Základní charakteristika SO Frýdek-Místek. Krajská správa ČSÚ Ostrava 2008. Vlastní zpracování.

4.3 Migrace obyvatelstva po roce 1990

Migrační přírůstek na území mikroregionu Povodí Ondřejnice byl během let 1991-2007 kladný. V posledních letech se migrační přírůstek stále zvyšuje, výjimku tvoří rok 1996. Tento kladný přírůstek stěhováním pomáhá vyrovnávat přirozený úbytek obyvatelstva, proto tedy celkový přírůstek obyvatelstva na vymezeném území během sledovaného období dosahuje kladných hodnot (s výjimkou roku 1996). V posledních letech se do mikroregionu Povodí Ondřejnice stěhuje stále více obyvatel, nebo si zde alespoň pořizují chaty a někteří z nich si mění trvalé bydliště.

Tab. 14: Pohyb obyvatelstva mikroregionu „Povodí Ondřejnice“ v letech 1993-2007

	Přirozený Přírůstek	Přírůstek stěhováním	Celkový přírůstek
1991	14	115	129
1992	43	97	140
1993	14	123	137
1994	-60	75	15
1995	-43	64	21
1996	-55	21	-34
1997	-72	91	19
1998	-36	151	115
1999	-37	111	74
2000	-50	99	49
2001	-64	193	129
2002	-39	149	110
2003	-60	196	136
2004	-33	196	163
2005	4	210	214
2006	-26	299	273
2007	-21	239	218

Pramen: Základní charakteristika SO Frýdek-Místek. Krajská správa ČSÚ Ostrava 2008. Vlastní výpočty.

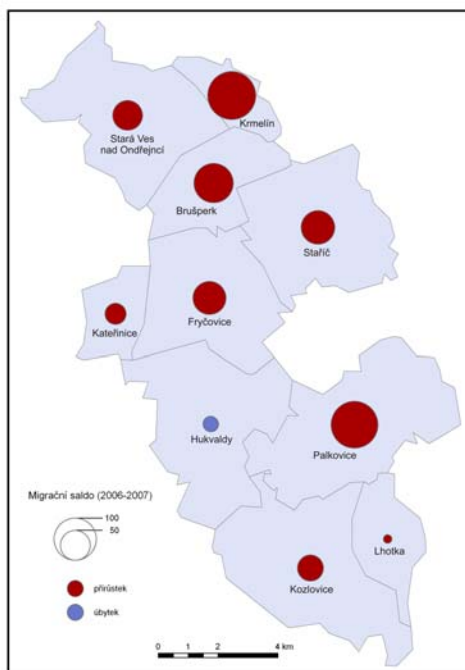
Tab. 15: Migrace obyvatelstva v obcích mikroregionu „Povodí Ondřejnice“ v letech 2006-2007.

	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Migrační saldo
Brušperk	186	99	87
Fryčovice	121	60	61
Hukvaldy	74	87	-13
Kateřinice	41	16	25
Kozlovice	111	73	38
Krmelín	169	69	130
Lhotka	36	32	4
Palkovice	192	69	123
Stará Ves nad Ondřejnicí	133	83	50
Staříč	207	144	63
Mikroregion	1 270	732	568

Pramen: Základní charakteristika SO Frýdek-Místek. Krajská správa ČSÚ Ostrava 2008. Vlastní výpočty

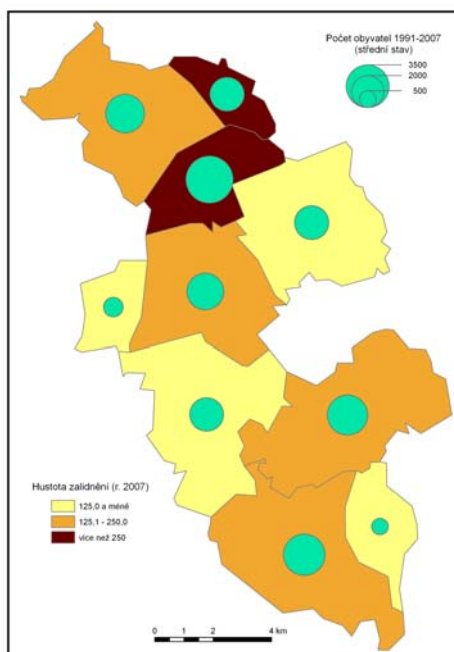
V období let 2006-2007 se nejvíce lidí přistěhovalo do obcí Palkovice a Staříč (kolem dvou set lidí). Nejméně lidí se přistěhovalo do Kateřinice a Lhotky. V tomto období se nejvíce lidí vystěhovalo z Staříče (bezmála stopadesát) a nejméně

z Kateřinic. Jedině obec Hukvaldy měla v tomto období záporné migrační saldo(více lidí se vystěhovalo než přistěhovalo).

Obr. 8: Migrační saldo v obcích mikroregionu „Povodí Ondřejnice“ v období let 2006-2007

Pramen: Základní charakteristika SO Frýdek-Místek. Krajská správa ČSÚ Ostrava 2008. Vlastní výpočty.

Obr. 9: Vývoj obyvatelstva v obcích mikroregionu „Povodí Ondřejnice“ v období let 1991-2007

Pramen: SLDB 1991. Základní charakteristika SO Frýdek-Místek. Krajská správa ČSÚ Ostrava 2008. Vlastní zpracování.

Z obrázku 8 můžeme zjistit že v důsledku migrace obyvatelstva v období let 2006-2007 došlo k nárůstu počtu obyvatel ve všech obcích mikroregionu Povodí Ondřejnice s výjimkou obce Hukvaldy, kde došlo k poklesu. K největšímu nárůstu došlo v obcích Palkovice a Krmelín.

Na obrázku 9 vidíme, že největší hustotu zalidnění má Krmelín a Brušperk, což je způsobeno záměrem lidí odstěhovat se z města (Ostravy) do nedaleké obce.

4.4 Vyjížd'ka a dojížd'ka obyvatelstva za prací v roce 2001

V roce 2001 z celkového počtu 10090 ekonomicky aktivních obyvatel 6332 obyvatel vyjíždělo do zaměstnání, což je 62,7 %. Nejvíce zaměstnaných obyvatel vyjíždělo za prací z Brušperku a naopak nejméně z obce Lhotka

Tab. 16: *Vyjížd'ka a dojížd'ka za prací z(respektive do) obcí mikroregionu Povodí Ondřejnice (2001)*

	Zaměstnané osoby celkem	Vyjíždějící úhrnem	Dojíždějící úhrnem	Dojížd'kové saldo
Brušperk	1 575	1 131	211	-920
Fryčovice	1 001	581	489	-92
Hukvaldy	785	614	96	-518
Kateřinice	264	224	24	200
Kozlovice	1 198	924	76	-848
Krmelín	829	622	113	-509
Lhotka	163	131	18	-113
Palkovice	1 053	775	170	-605
Stará Ves nad Ondřejnicí	1 081	793	210	-583
Staříč	829	537	2 584	2 047
Mikroregion	8 778	6 332	3 967	-2 365

Pramen: Dojížd'ka do zaměstnání a škol. Český statistický úřad, Krajská správa Ostrava 2007. Vlastní zpracování.

Do zaměstnání vyjíždělo z území mikroregionu 6332 obyvatel a do stejného území za prací dojíždělo 3967 obyvatel. Tudíž má mikroregion Povodí Ondřejnice záporné saldo dojížd'ky. Nejvíce zaměstnaných osob dojíždí do Brušperku a nejméně zaměstnaných osob dojíždí do Lhotky. Největšími centry vyjížd'ky obyvatel mikroregionu „Povodí Ondřejnice“ za prací jsou města Ostrava a Frýdek-Místek.

Tab. 17: Podíl denní vyjížďky z obcí mikroregionu „Povodí Ondřejnice“ za práci (2001).

	Zaměstnané osoby	Vyjíždějící denně	Stupeň vyjížďkovosti
Brušperk	1 575	1 050	66,7
Fryčovice	1 001	541	54
Hukvaldy	785	564	71,8
Kateřinice	264	170	64,4
Kozlovice	1 198	842	70,3
Krmelín	829	560	67,6
Lhotka	163	116	71,2
Palkovice	1 053	710	67,4
Stará Ves nad Ondřejnicí	1 081	739	68,4
Staříč	829	471	56,8
Mikroregion	8 778	5 763	65,7

Pramen: Dojížďka do zaměstnání a škol. Český statistický úřad, Krajská správa Ostrava 2007. Vlastní zpracování.

Podle stupně vyjížďkovosti (Poměr mezi počtem zaměstnaných v dané obci a počtem lidí kteří z dané obce vyjíždějí za prací.) můžeme obce rozdělit na čistě obytné (nad 60 %): Brušperk, Hukvaldy, Kateřinice, Kozlovice, Krmelín, Lhotka, Palkovice a Stará Ves nad Ondřejnicí. Do kategorie obytných obcí s převahou pracujícího obyvatelstva vyjíždějícího za prací patří obce Fryčovice a Staříč. Obce s vyrovnaným podílem EAO vyjíždějících za prací a pracujících v místě bydliště se na území mikroregionu nenacházejí. A kategorii obce s převahou EAO pracujících v místě bydliště tvoří obec Kateřinice.

Největší dojížďkové centrum představuje Staříč, kam dojíždělo až 2500 obyvatel (200 obyvatel mikroregionu), což je způsobeno hlavně tím, že na území obce se těží černé uhlí. Za zmínku stojí také ještě město Brušperk, do kterého dojíždí cca 500 zaměstnanců (120 obyvatel mikroregionu).

4.5 Struktura obyvatelstva

4.5.1 Struktura podle pohlaví

Podíl žen v mikroregionu Povodí Ondřejnice je větší než podíl mužů a dlouhodobě (v letech 1991, 2001, 2007) se pohybuje přes 51 % podílu populace. Stejná situace je i v Moravskoslezském kraji i celé České republice.

Největší zastoupení žen v obcích mikroregionu je v obci Kateřinice, kde je podíl žen kolem 54 %. Rovnoměrné zastoupení mužů i žen je v obci Kozlovice a v obci Lhotka naopak mají mírnou převahu muži.

Tab. 18 Počet žen a podíl počtu žen k celkovému počtu obyvatel v mikroregionu Povodí Ondřejnice, v Moravskoslezském kraji a ČR v letech 1991, 2001 a 2007

	Mikroregion Povodí Ondřejnice	Moravskoslezský kraj	Česká republika
1991	51,1	51,1	51,5
2001	51,4	51,2	51,3
2007	51,1	51	51

Pramen: SLDB 1991. SLDB 2001. Pramen: Český statistický úřad, Ostravská pobočka. MOS 2007. Vlastní zpracování. Vlastní zpracování.

Tab. 19: Počet žen a podíl počtu žen k celkovému počtu obyvatel v mikroregionu Povodí Ondřejnice v letech 1991, 2001 a 2007

	1991	2001	2007
Brušperk	51,9	51,7	51,7
Fryčovice	51,3	50,7	50,9
Hukvaldy	51,6	51,9	50,6
Kateřinice	54,3	54,4	53,6
Kozlovice	49,8	50,4	50,5
Krmelín	50,0	50,6	51,1
Lhotka	47,9	49,3	48,4
Palkovice	51,0	50,4	50,6
Stará Ves nad Ondřejnicí	51,0	51,5	51,5
Staříč	51,8	50,7	50,9
Mikroregion	51,1	51,4	51,1

Pramen: SLDB 1991. SLDB 2001. Pramen: Český statistický úřad, Ostravská pobočka. MOS 2007. Vlastní zpracování. Vlastní zpracování

4.5.2 Věková struktura v roce 2007

V roce 2007 žilo v mikroregionu Povodí Ondřejnice nepatrně více lidí v předproduktivním věku (0-14) než těch v poproduktivním (65+). Z toho můžeme usuzovat, že populace v mikroregionu zatím ještě nezačala stárnout. Ještě větší rozdíl v počtu (0-14 a 65+) je v Moravskoslezském kraji, kde opět předproduktivní převládají. V České republice je to ovšem naopak, a zde dochází ke stárnutí obyvatel.

To, zda populace stárne, či nikoliv nám ukazuje index stáří, který vyjadřuje podíl počtu obyvatel v poproduktivním věku (65+) a počet obyvatel v předproduktivním věku (0-14) krát 100.

Tab.20: Věková struktura obyvatelstva v mikroregionu Povodí Ondřejnice, v Moravskoslezském kraji a České republice v roce 2007

	% obyvatel			Index stáří
	0-14	15-64	65+	
Mikroregion Povodí Ondřejnice	14,4	71,3	14,4	99,6
Moravskoslezský kraj	14,5	71,4	14,1	97,2
Česká republika	14,2	71,2	14,6	102,4

Pramen: Český statistický úřad, Ostravská pobočka. MOS 2007. Vlastní zpracování

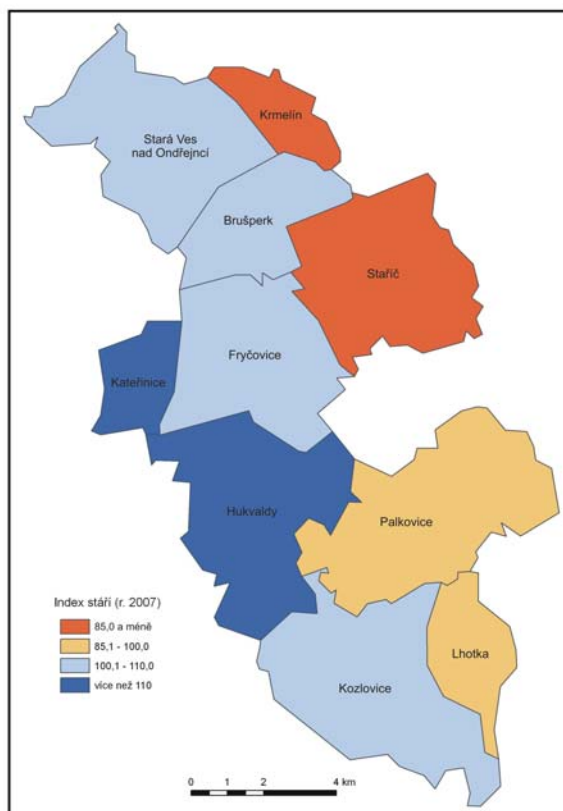
Největší zastoupení obyvatel v produktivním věku je ve Fryčovicích a v Krmelíně, naopak nejmenší zastoupení obyvatel v produktivním věku je v Kateřinicích a v Kozlovicích.

Největší index stáří (stárnutí populace) měly Hukvaldy a Kateřinice. Naopak nejmenší index stáří (mládnutí populace) měl Staříč a Krmelín. Podobné podílové hodnoty jako celý mikroregion měla obec Stará Ves nad Ondřejnicí.

Tab.21: Věková struktura obyvatelstva v roce 2007

	0 -14	15-64	65 +	Index stáří
	(%)	(%)	(%)	
Brušperk	14,1	70,4	15,5	109,5
Fryčovice	13,8	72,3	13,9	101,3
Hukvaldy	12,2	71,1	16,7	136,8
Kateřinice	13,8	69,5	16,7	121,6
Kozlovice	14,9	69,9	15,2	102,1
Krmelín	15,6	71,2	13,1	84,2
Lhotka	14,7	72,0	13,3	90,3
Palkovice	15,3	71,3	13,5	88,4
Stará ves nad Ondřejnicí	14,2	71,3	14,5	101,6
Staříč	15,1	73,6	11,3	74,5
Mikroregion	14,4	71,2	14,4	99,6

Pramen: Český statistický úřad, Ostravská pobočka. MOS 2007. Vlastní zpracování

Obr. 10: *Struktura obyvatelstva mikroregionu „Povodí Ondřejnice“ podle věku v roce 2007 (index stáří)*

Pramen: Základní charakteristika SO Frýdek-Místek. Krajská správa ČSÚ Ostrava 2008. Vlastní zpracování.

4.5.3 Národnostní struktura

Ve srovnání s vybranými územními celky vyplývá, že mikroregion Ondřejnice je správním obvodem s obyvateli s českou národností stejným jako celá Česká republika a s minimálním podílem národnostních menšin.

Tab.22: *Srovnání národnostní struktury obyvatelstva v mikroregionu Povodí Ondřejnice, v Moravskoslezském kraji a České republice v roce 2001. (%)*

	česká	slovenská	polská	německá	ostatní
Mikroregion Povodí Ondřejnice	97	1,4	0,2	0,1	1,3
Moravskoslezský kraj	99	0,3	0,3	0,1	0,3
Česká republika	96,6	1,9	0,5	0,4	0,6

Pramen: SLDB 2001. Vlastní zpracování

Během let 1991 – 2001 nedošlo k výrazné změně v národnostní struktuře obyvatel na území mikroregionu Ondřejnice. Mírně se zvýšil počet občanů Slovenské republiky a také mírně vzrostl počet občanů ostatních národností. Naopak došlo k poklesu počtu občanů polské národnosti.

Tab. 23: Vývoj národnostní struktury obyvatelstva mikroregionu „Povodí Ondřejnice“ v letech 1991 a 2001 (%)

	Obyv.	česká	moravská	slezská	slovenská	polská	německá	ostatní
1991	100	96,8 ¹	82,5	13,8	0,5	2,1	0,2	0,9
2001	100	92,5	4,5	0,1	1,4	0,2	0,1	1,2

Pramen: SLDB 1991. Okres Frýdek-Místek, Nový Jičín. SLDB 2001. Okres Frýdek-Místek, Nový Jičín. Vlastní zpracování.

4.5.4 Náboženská struktura

Podíl věřícího obyvatelstva v mikroregionu Ondřejnice byl v roce 2001 necelých 45 %. Oproti roku 1991 podíl věřícího obyvatelstva poklesl. Stále více lidí je bez vyznání. Malé změny nastaly také ve volbě náboženství. Římskokatolické vyznání stále častěji nahrazují jiná náboženství.

Tab. 24: Vývoj náboženské struktury obyvatelstva mikroregionu „Povodí Ondřejnice“ v letech 1991-2001

Podíl obyvatelstva mikroregionu Ondřejnice podle religiozity (%)			
	věřící		Bez vyznání a nezjištěno
		Z toho římskokatolická církev	
1991	57,4	94,7	42,6
2001	44,8	90,8	55,2

Pramen: SLDB 1991. Okres Frýdek-Místek, Nový Jičín. SLDB 2001. Okres Frýdek-Místek, Nový Jičín. Vlastní zpracování.

Při srovnání náboženské struktury obyvatelstva ve vybraných územních celcích, mikroregion Ondřejnice oproti celorepublikovému průměru i průměru v Moravskoslezském kraji vykazuje vyšší procento věřících obyvatel a rovněž větší procento obyvatel hlásících se k Římskokatolické církvi.

¹ Do české národnosti jsou zahrnuty národnosti moravské i slezské.

Tab. 25: Srovnání náboženské struktury obyvatelstva v mikroregionu Povodí Ondřejnice, Moravskoslezském kraji a České republice v roce 2001

	věřící		Bez vyznání a nezjištěno
		z toho římskokatolická církev	
Mikroregion Povodí Ondřejnice	44,8	90,8	52,2
Moravskoslezský kraj	40,2	81	59,8
Česká republika	35,2	83,4	64,8

Pramen:SLDB 2001. Vlastní zpracování.

Mezi jednotlivými náboženstvími převládá u věřících na území mikroregionu Povodí Ondřejnice římskokatolická církev. V Brušperku, Krmelíně a ve Staré Vsi nad Ondřejnicí má větší zastoupení československá církev husitská.

Největší podíl věřících je v obcích Kozlovice a Lhotka a nejmenší podíl věřících je v Kateřinicích. Největší podíl věřících, kteří se hlásí k římskokatolické církvi je v obci Kozlovice a Lhotka. Naopak nejmenší podíl je v obci Krmelín, kde je zastoupena českobratrská církev.

Tab. 26: Struktura věřících obyvatelstva v obcích mikroregionu „Povodí Ondřejnice“ v roce 2001.

	věřící	
		z toho římskokatolická církev
Brušperk	35,1	86,5
Fryčovice	42,1	91,2
Hukvaldy	48,8	92,3
Kateřinice	28,1	89,7
Kozlovice	64,0	96,0
Krmelín	37,8	75,9
Lhotka	61,8	98,5
Palkovice	50,4	95,5
Stará Ves nad Ondřejnicí	37,7	87,3
Stáříč	42,8	90,9
Mikroregion	44,8	90,8

Pramen:SLDB 2001. Vlastní zpracování.

4.5.5 Vzdělanost obyvatelstva

Vzdělanost obyvatelstva mikroregionu Povodí Ondřejnice v roce 2001 lze téměř srovnat s celorepublikovou úrovní vzdělanosti. V mikroregionu Povodí Ondřejnice je největší počet lidí s dokončeným vzděláním středním bez maturity. Nejméně je stejně jako v celé České republice vysokoškolsky vzdělaných lidí.

Tab. 27: Obyvatelstvo starší 15 let podle nejvyššího dokončeného vzdělání v mikroregionu Povodí Ondřejnice, Moravskoslezském kraji a v České republice v roce 2001 (%)

Nejvýše dokončený typ vzdělání	Mikroregion „Povodí Ondřejnice“	Moravskoslezský kraj	Česká republika
Základní	23,4	27,1	24,8
Střední bez maturity	39,8	38,7	38
Střední s maturitou	29,2	26,4	28,3
Vysokoškolské	7,8	7,8	8,9

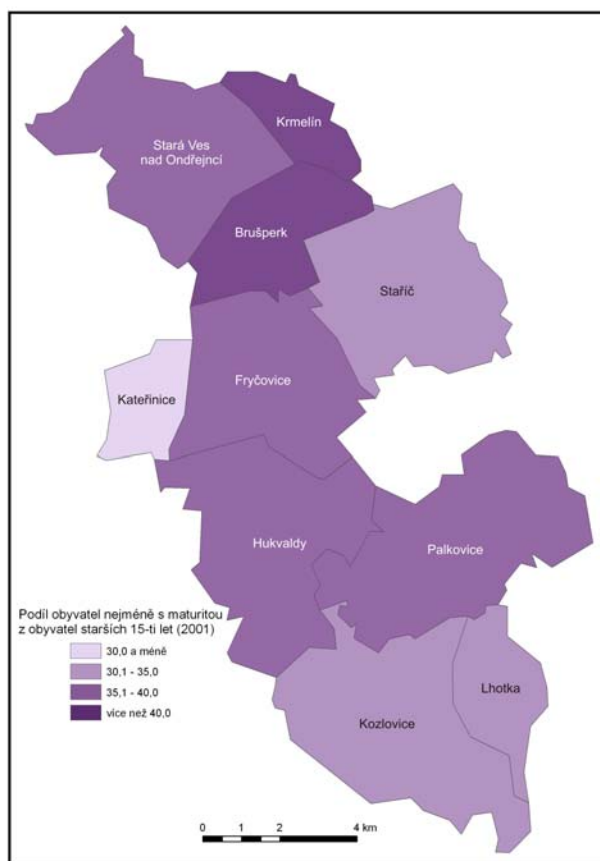
Pramen:SDLB 2001. Vlastní zpracování

Největší poměr obyvatel vzhledem k celkovému počtu obyvatel obce s dokončeným základním vzděláním je v Kozlovicích a nejmenší ve Fryčovicích. Nejmenší zastoupení vysokoškolsky vzdělaných lidí je v Kozlovicích a nejvíce je v Brušperku a v Krmelíně (10 % obyvatel). Ve všech obcích mikroregionu Povodí Ondřejnice převládá vzdělání střední bez maturity.

Tab.28: Struktura vzdělanosti obyvatelstva staršího 15 let (%)

	základní	střední bez maturity	střední s maturitou	vysokoškolské
Brušperk	21,8	36,1	31,8	10,3
Fryčovice	20,2	42,5	30,8	6,5
Hukvaldy	23,5	39,4	29,6	7,5
Kateřinice	24,0	49,3	20,9	5,8
Kozlovice	27,0	40,4	27,1	5,5
Krmelín	21,2	36,0	32,6	10,2
Lhotka	26,1	41,8	26,4	5,7
Palkovice	24,2	39,0	29,0	7,9
Stará Ves nad Ondřejnicí	22,6	41,6	27,4	8,4
Staříč	24,4	42,2	27,7	5,7
Mikroregion	23,2	39,8	29,2	7,8

Pramen: SLDB 2001. Vlastní zpracování

Obr. 10: Podíl obyvatel neméně s maturitou z obyvatel starších 15-ti let v obcích mikroregionu „Povodí Ondřejnice“ v roce 2001

Pramen: SLDB 2001. Vlastní zpracování.

4.5.6 Struktura obyvatelstva podle ekonomické aktivity

V roce 1991 EAO v mikroregionu Povodí Ondřejnice bylo nejvíce zaměstnáno v sekundárním sektoru. Velký úbytek zaměstnanců během let 1991-2001 nastal v primárním sektoru a naopak se zvýšil počet zaměstnanců v terciárním sektoru. Počet ekonomicky aktivních obyvatel v roce 2001 se oproti roku 1991 mírně navýšil a překonal hranice deseti tisíc.

Tab. 29: Struktura EAO v mikroregionu „Povodí Ondřejnice“ dle sektorů v letech 1991 a 2001.

	EAO	Z toho pracující v (%)		
		primér	sekundér	terciér
1991	9944	17,7	46,7	35,6
2001	10090	5,4	44,8	49,8

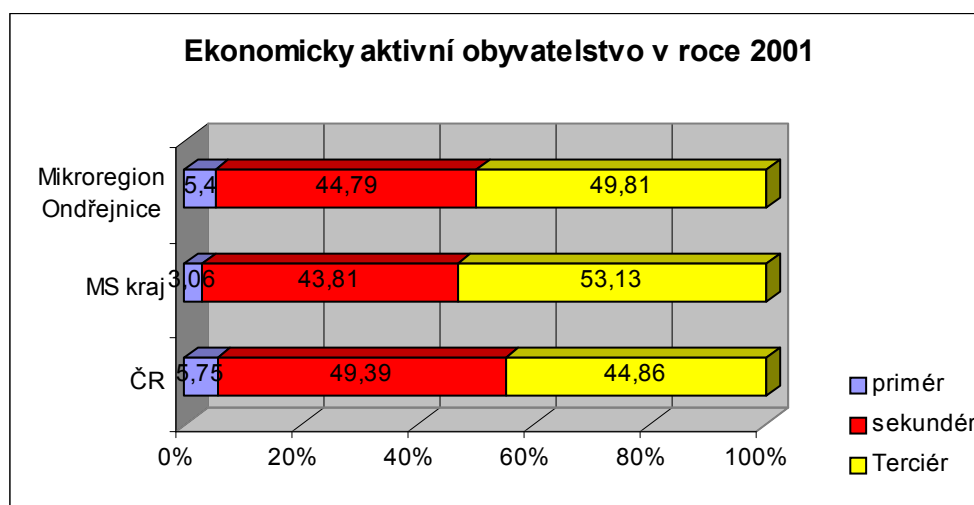
Pramen: SLDB 1991. SLDB 2001. Vlastní zpracování.

V roce 2001 byl podíl EAO v mikroregionu Povodí Ondřejnice pracujících v priméru přibližně stejný jako republikový podíl EAO zaměstnaných v priméru. Mikroregion Povodí Ondřejnice a celý Moravskoslezský kraj mají přibližně stejný podíl EAO pracujících v sekundéru.

Tab. 30: *Struktura EAO v mikroregionu Povodí Ondřejnice, Moravskoslezský kraj a Česká republika v roce 2001.*

	EAO	Nezjištěno (%)	Z toho pracující v (%)		
			primér	sekundér	terciér
Mikroregion Povodí Ondřejnice	10 090	9,2	5,4	44,8	49,8
Moravskoslezský kraj	630 679	8,3	3,1	43,8	53,1
Česká republika	5 253 400	23,7	5,8	49,3	44,9

Pramen:SDLB 2001. Vlastní zpracování

Obr 11: *Graf srovnání EAO sektorové struktury v mikroregionu Povodí Ondřejnice, Moravskoslezský kraj a Česká republika v roce 2001*

Pramen: SLDB 2001. Vlastní zpracování

Největší poměr lidí zaměstnaných v priméru je v obci Kateřinice (16 % z EAO) a nejméně lidí zaměstnaných v tomto sektoru je ve městě Brušperku. Více jak polovina EAO zaměstnaných v sekundéru je v obci Krmelín. Největší poměr lidí zaměstnaných v III. sektoru je v Brušperku, Krmelíně a Palkovicích, kde to je více než polovina EAO.

Tab. 31: Ekonomicky aktivní obyvatelstvo mikroregionu Povodí Ondřejnice dle sektoru v roce 2001

	Ekonomicky aktivní obyvatelstvo	V tom odvětví podle odvětví ekonomické činnosti (%)			
		I. sektor	II. sektor	III. sektor	Nezjištěno
Brušperk	1 738	2,7	44,7	51,0	1,6
Fryčovice	1 113	6,4	47,7	45,2	0,7
Hukvaldy	901	5,5	48,3	45,8	0,4
Kateřinice	306	16,0	41,8	40,9	1,3
Kozlovice	1 331	5,9	51,7	41,6	0,8
Krmelín	928	5,3	43,0	51,6	0,1
Lhotka	184	9,2	45,7	45,1	0,0
Palkovice	1 196	5,0	40,6	54,1	0,3
Stará Ves nad Ondřejnicí	1 201	7,2	45,8	46,4	0,6
Staříč	946	3,9	46,8	48,9	0,4
Mikroregion	9 844	6,7	45,6	47,1	0,6

Pramen: SLDB 2001. Vlastní zpracování

4.6 Vývoj hospodářství po r. 1989

Politicko-ekonomické změny v České republice po roce 1989 samozřejmě zasáhly i do dalšího hospodářského vývoje zkoumaného mikroregionu. Mezi nejvýraznější změny patřila transformace JZD na soukromé zemědělské společnosti (Beskyd Agro a.s.), privatizace a rozvoj některých dalších zemědělských firem (Beskyd Fryčovice – výroba zeleninových salátů). Vedle těchto velkých zemědělských společností začala po roce 1989 na restituovaných a pronajatých pozemcích hospodařit i řada drobných zemědělců. Postupně zemědělství ztrácelo velký počet zaměstnanců – mezi lety 1991/2001 úbytek cca 12 % ekonomicky aktivních obyvatel.

Vedle zemědělství byly významnými zaměstnavateli nedaleké velké průmyslové podniky - TATRA Kopřivnice, Válcovny plechu Frýdek-Místek, Slezan Frýdek-Místek, Nová Huť v Ostravě či Vítkovické železářny atd. Většina z nich však po roce 1989 byla díky strukturálním změnám nucena omezit či zcela zrušit výrobu, díky čemuž řada místních obyvatel ztratila zaměstnání. Na druhou stranu některé podniky byly úspěšně privatizovány a od druhé poloviny 90. let začala do blízkého okolí přicházet i řada zahraničních investorů, kteří zde začali budovat své výrobní

závody - SIEMENS Frenštát pod Radhoštěm, LONKA Příbor (podnik uzavřen v roce 2006), AUTOPAL Nový Jičín, HYUNDAI v Nošovicích.

Většina obyvatel mikroregionu je tedy nucena za prací dojíždět. Nelze však jednoznačně říci, že v obcích mikroregionu Povodí Ondřejnice nejsou, kromě zemědělství, žádné pracovní příležitosti. Mezi obce mikroregionu, které nabízí nejvíce pracovních míst, patří Staříč (černouhelný důl) a Fryčovice. Od roku 1989 zde vznikla řada většinou regionálně významných firem, které zaměstnávají místní obyvatele (CHODURA a.s., Beskyd Fryčovice, řada kovo- a dřevovýrobců ad.).

4.7 Infrastruktura

Dopravní infrastruktura a dopravní dostupnost patří mezi důležité faktory mající vliv na cestovní ruch. V rámci cestovního ruchu plní doprava několik odlišných funkcí. Jejím úkolem je především:

- zlepšení dostupnosti turistických destinací
- nabídka „dopravní“ infrastruktury pro určité druhy rekreačních a sportovních aktivit v turistické destinaci („doprava“ jako součást zábavní a sportovně-rekreační infrastruktury; jako příklady lze uvést např. značené pěší turistické trasy, naučné stezky, cyklistické trasy, vleky a lanovky, systémy tzv. cyklobusů a skibusů atd.).

Dopravní síť a dopravní prostředky patří k základním předpokladům prostorové realizace a rozvoje cestovního ruchu a rekreace. Zajišťuje spojení mezi místem trvalého bydliště a místem cestovního ruchu a rekreace. Základním úkolem dopravních předpokladů je zabezpečování minimálních časových ztrát, potřebných na překonání vzdáleností mezi místem trvalého bydliště účastníka cestovního ruchu a návštěvním místem.(Wokoun, Vystoupil, 1987)

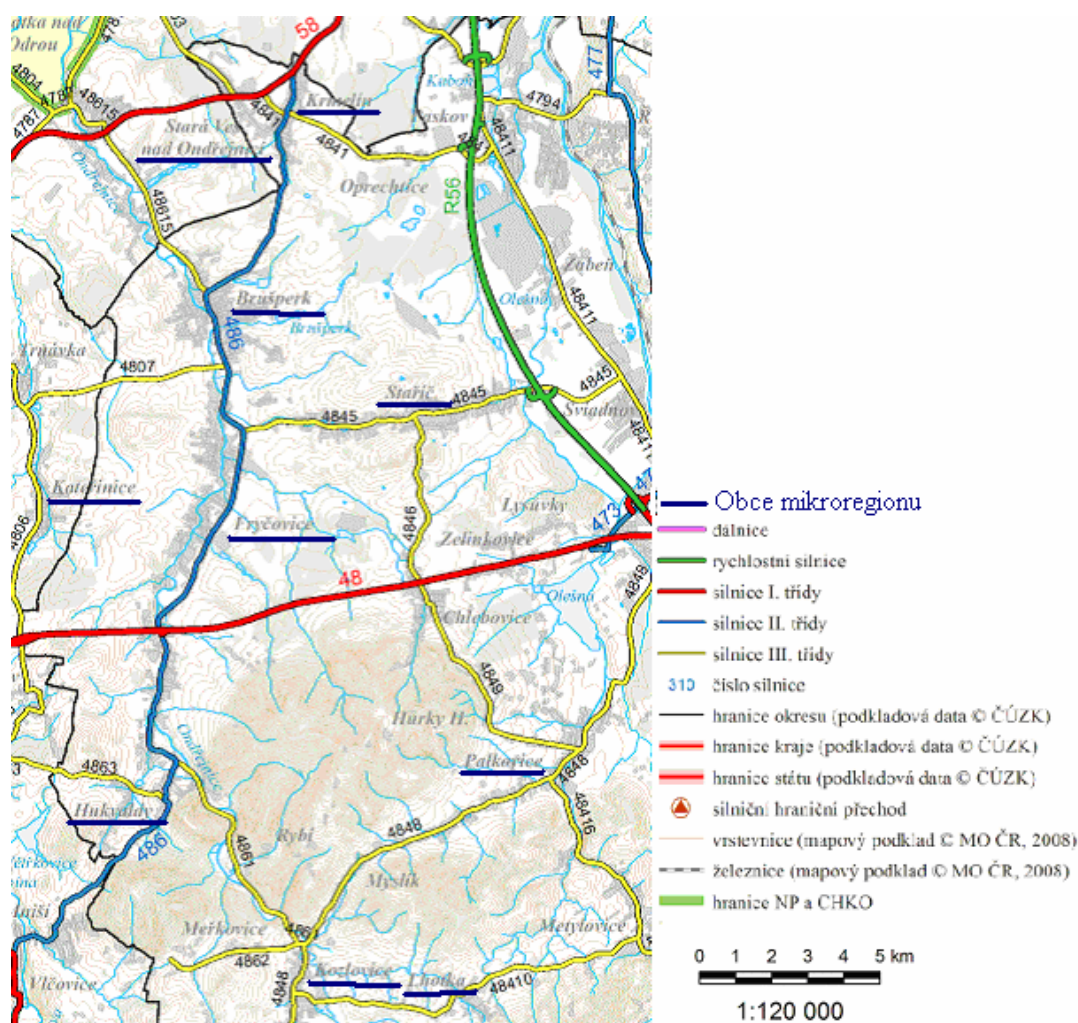
V zájmovém území je poměrně hustá silniční síť. Územím procházejí dvě silnice I. třídy: I/48 Polsko – Chotěbuz – Rychaltice – Nový Jičín – Běloutín a I/58 Rožnov pod Radhoštěm – Frenštát pod Radhoštěm – Ostrava – Polsko.

Zájmovým územím neprochází železniční tratě, ale v blízkosti mikroregionu se nachází významné železniční stanice Studénka, Ostrava – Svinov, Ostrava hl. n. a Frýdek-Místek.

Co se týká letecké dopravy, tak nejbližším letištěm s mezinárodním statutem je Ostrava - Mošnov (letiště Leoše Janáčka), které je ze Staré Vsi nad Ondřejnicí vzdálené zhruba 8 km.

Zcela nevyhovující stav místních komunikací, do jejichž opravy bylo v minulých desetiletích pouze minimálně investováno, se v současné době výrazně zlepšuje, jedná se o lokality:

- Hukvaldy (místní část Rychaltice)
- Kateřinice
- Kozlovice (dolní konec)
- Palkovice

Obr. 12: *Dopravní infrastruktura mikroregionu „Povodí Ondřejnice“*
Zdroj: <http://www.rsd.cz/>

Došlo i k opravě řady mostů (Kozlovice – dolní konec, Palkovice). Bohužel se stále nepodařilo uskutečnit celkovou opravu mostu v Hukvaldech (místní část Dolním Sklenov) a zatím se to řeší jen částečnými opravami.

Technická infrastruktura ve všech obcích mikroregionu je na dobré úrovni. Ve všech obcích je zavedený veřejný vodovod a telefon. Kromě obce Lhotka mají všechny obce dokončenou plynofikaci.

Jedním z hlavních problémů obcí mikroregionu je kanalizace a čistička odpadních vod (ČOV). Podle norem Evropské unie má mít každá obec kanalizaci napojenou na ČOV. České republice bylo v této oblasti uděleno přechodné období do roku 2010. V současné době je funkční ČOV jen v Brušperku a v Kozlovicích. V blízké budoucnosti se plánuje napojení kanalizace z Hukvald a Fryčovic na ČOV v Brušperku. Na toto téma byl vypracován projekt, který byl schválen, ale zatím na to nejsou peníze. V plánu je také vybudování ČOV v Palkovicích. I v ostatních obcích se na těchto problémech (kanalizace, ČOV) pracuje.

5. Cestovní ruch a rekreace v mikroregionu

5.1 Přírodní předpoklady cestovního ruchu

Přírodní atraktivity jsou obvykle součástí rekreačních prostorů a jsou nejvýznamnějším předpokladem rozvoje cestovního ruchu v daném místě. Mezi tyto atraktivity můžeme zařadit různé vodní toky a plochy, různorodost terénu (hory, roviny atd.), typy vegetace (lesy, pouště,...), flóru a faunu, přírodní léčivé zdroje, přírodní zvláštnosti (jeskyně, skalní města, gejzíry,...) a řadu dalších .

5.1.1 Geomorfologické poměry

Reliéf je základním strukturním prvkem přírodních rekreačních zdrojů. Povrchové tvary reliéfu tedy patří mezi hlavní přírodní předpoklady rozvoje cestovního ruchu a rekreace. (Wokoun, Vystoupil 1987)

Nejvyšším bodem vymezeného území je Skalka (964 m n. m.), na jejímž severním svahu pramení řeka Ondřejnice. V horní části povodí území patří mezi nejvýznamnější vrcholy Ondřejník (890 m n. m.), který je častým cílem turistů i místních obyvatel. Na vrchol vede několik cest, např. z Kozlovic nebo ze Lhotky. Na vrcholu se nachází funkční restaurační zařízení. Dalšími kopci vrcholy, které patří k významným lokalitám navštěvovaných převážně místními obyvateli, jsou, Fojtovy vrchy, Krmelínský kopec, Kubánkov.

Největší zastoupení v Povodí Ondřejnice mají ploché pahorkatiny, které zabírají přibližně třetinu jeho plochy. Vyskytují se ve střední části toku, v blízkosti obcí Kozlovice, Staré Vsi nad Ondřejnicí a Krmelína. Údolní nivy a roviny zaujímají asi 8 % území povodí. Údolní nivy jsou kolem vodních toků, hlavně kolem řeky Ondřejnice.

5.1.2 Klimatické poměry

Vliv podnebí na funkční využití území z hlediska cestovního ruchu a rekreace je možno posuzovat ze dvou hledisek:

- Působení horizontální a vertikální zonálnosti podnebí na Zemi
- Působení klimatických hodnot v konkrétním území či místě, tedy působení mikro, resp. mezoklimatických podmínek (Wokoun, Vystoupil 1987)

Mikroregion Povodí Ondřejnice patří k oblastem mírně teplého klimatu. E. Quitt (1975) řadí pramennou část povodí do oblasti MT 2, střední část toku do oblasti MT 9 a největší část povodí při dolním toku do oblasti MT 10.

Zvláštnosti klimatu se projevují např. v tom, že se zimní sporty soustřeďují na severní svahy s déle trvající sněhovou pokrývkou. To můžeme vidět na sjezdovce v Palkovicích.

Zvláště negativní dopad na využití území pro rekreaci má znečištění ovzduší antropogenní činností, zejména z chemických a hutnických závodů, tepelných elektráren a cementáren. (Wokoun, Vystoupil 1987) Ve sledovaném území jsou to hlavně závody z Ostravy.

V povodí Ondřejnice se nenachází žádná profesionální meteorologická stanice. V blízkosti zájmovému území však jsou dvě meteorologické stanice: Frenštát pod Radhoštěm (422 m n. m., 49°32' s. š., 18°12' v. d.) a Ostrava-Mošnov (250 m n. m.; 49°41' s. š., 18°07' v. d.).

5.1.3 Hydrologické poměry

Hydrologické podmínky (vodní nádrže, řeky, jezera,...) mají jeden z rozhodujících vlivů na lokalizaci, určení rozsahu, intenzity a směru cestovního ruchu a rekreace. Povrchové vody mají význam především pro letní rekreaci, a to jak dlouhodobou (dovolená, prázdniny), tak i krátkodobou (víkendovou) rekreaci. (Wokoun, Vystoupil 1987)

Hydrologickou osu zájmového území tvoří řeka Ondřejnice, která pramení v pohoří Ondřejník na severních svazích hory Skalka v nadmořské výšce 755 m, je pravým přítokem Odry. Do Odry ústí u Proskovic v 220 m n. m. Délka toku je 29,9 km, Ondřejnice odvodňuje celkovou plochu povodí 99,4 km². Kvalita vody v Ondřejnici se poslední dobou zhoršila. Ještě před pár lety bylo možno se v řece koupat, ale v dnešní době je to díky nízké hladině vody a její kvalitě téměř nemožné. Kvalita vody by se měla zlepšit po vybudování kanalizací v obcích a napojení na ČOV.

V povodí Ondřejnice se nachází také několik umělých vodních nádrží (ve Fryčovicích, v Brušperku, v Kateřinicích a v Hukvaldech). V hukvaldské oboře je jeden větší a několik menších rybníků využívaných pro chov ryb. Tyto rybníky leží dnes v chráněném území (přírodní památka Pod Hukvaldskou oborou) a tudíž jsou až na výjimky lidem nepřístupné. Další rybník se nachází ve Sklenově, slouží také pro chov ryb, ale tento je veřejnosti přístupný (v zimě je využíván k bruslení).

Ve sledovaném území je i několik vodních nádrží, ve kterých je možno se koupat, pouze však na vlastní nebezpečí. Jedná se o nádrže v Kateřinicích, v Brušperku a ve Fryčovicích. Nejvíce navštěvovanou je vodní nádrž v Brušperku, v jejíž blízkosti byla vybudovaná restaurace.

5.1.4 Biogeografické poměry

Když hodnotíme rekreační využitelnost fyto geografických předpokladů, sledujeme především charakter lesního porostu, prostorové rozšíření a druhovou skladbu lesních společenství. Faunu můžeme rozdělit do tří skupin:

- Druhy vhodné pro lov a rybolov

Ve sledovaném území můžeme najít hlavně místa k rybolovu a to v Kateřinicích, Brušperku a v Hukvaldech. Velkou atraktivitu pro místní i přespolní má podzimní výlov v Hukvaldech (v místní části Horní Sklenov) a někdy bývají zpřístupněny i výlovy rybníků v hukvaldské oboře. Zde je možnost nákupu živých ryb.

- Chráněné druhy

Na území mikroregionu se nalézají dvě obory s chráněnými druhy. Ve fryčovické oboře je to jelenec virginský a v hukvaldské oboře jsou to stáda daňků a muflonů.

- Druhy s negativním vlivem na rozvoj rekreace a cestovního ruchu

Takové druhy se v mikroregionu nejsou (Wokoun, Vystoupil 1987)

Zájmové území náleží do biogeografické podprovincie polonské a podprovincie karpatské, do Pooderského, Podbeskydského a Beskydského bioregionu.

Skutečnost, že CHKO Poodří právem náleží mezi vybrané mokřady mezinárodního významu, dokazuje výskyt dvanácti klasifikačních typů mokřadů z celkového počtu šestnácti. Patří zde především přirozeně meandrující tok řeky Odry, lužní lesy, bažinné biotopy, rybníky, vlhké zaplavované louky a další.

Dále se v mikroregionu nachází Přírodní rezervace Palkovické hůrky, přírodní Památka Hradní vrch Hukvaldy, Přírodní památka Pod Hukvaldskou oborou, Přírodní památka Kamenná.

V případě **PR Palkovické hůrky** se jedná o charakteristickou bučinu zachovanou mezi Kubánkovem (661 m n. m.) a Babí horou (620 m n. m.). Chráněna jako přírodní rezervace je od roku 1969.

Díky dobrému turistickému značení a především krásné krajině patří k vyhledávanému cíli turistů. Návštěvníci se mohou kochat krásným výhledem do krajiny, kde sbíral inspiraci i hudební skladatel Leoš Janáček.

PP Hradní vrch Hukvaldy byl vyhlášen přírodní památkou v roce 1999. Posláním ochrany tohoto území je zachování unikátního komplexu bukových porostů a přírodně krajinářské kompozice historické obory.

Skupina sedmi exemplářů buků lesních rostoucí ve svahu pod hradem byla vyhlášena památnými stromy. Chráněné buky jsou staré přes 150 let a dosahují vysoké krajinotvorné, estetické, biologické i historické hodnoty.

PP Pod hukvaldskou oborou byla vyhlášena v roce 1990 na rozloze 0,42 ha. Zahrnuje kontaktní zónu lužního lesa a společenstev suťových lesů na levém břehu Ondřejnice s hojným pérovníkem pštrosím, který má na tomto stanovišti optimální podmínky, neboť se vegetativně rozšiřuje proti sklonu svahu. Jeho výskyt je v dané oblasti ojedinělý.

Přírodní památka Kamenná byla vyhlášena přírodní památkou v roce 1990, zaujímá rozlohu 2,83 ha. Vyznačuje se travnatým porostem, na kamenitém podkladu bývalého vápencového lomu. V oblasti se daří některým druhům chráněných a ohrožených rostlin.

Zájmová oblast, co se fyzicko-geografických charakteristik týká, má celkem dobré předpoklady pro cestovní ruch a jeho rozvoj, hlavně díky výrazné geografické členitosti území a biografickým zvláštnostem. Oblast je turisticky zajímavá a také vyhledávaná. Vzhledem k poloze v mírně teplé klimatické oblasti může být turisty využívána prakticky v každém ročním období. (Weissmanová, H. et al.: Chráněná území ČR, svazek X, Ostravsko)

5.2 Kulturně-historické předpoklady

Kulturně poznávací cestovní ruch je spojen s poznáváním jiných kultur, zvyků a tradic, způsobů života, náboženství. V rámci této formy rozlišujeme vzdělávací cestovní ruch usilující o získání znalostí a dovedností v navštíveném místě, či náboženský (religiózní, poutní) cestovní ruch, spočívající v návštěvě religiózních památek, velmi často jako součást náboženských obřadů a poutí. (Galvasová a kol., 2008)

V obcích mikroregionu je zakotvena velká tradice řemeslné výroby. Na tuto tradici se snaží navázat např. v Kozlovicích. Ve zdejším areálu Na mlýně je menší muzeum lidové tvorby. A do budoucna se na horním konci Kozlovic chystá výstavba skanzenu, který bude zaměřen právě na lidová řemesla.

Ve většině obcí nalezneme historickou památku, která stojí za povšimnutí turistů. V Brušperku je to náměstí s barokními domy a zachovalým gotickým půdorysem. Dále pak empírová radnice, barokní kostel sv. Jiří a 31 nemovitých kulturních památek. Ve Fryčovicích za shlédnutí stojí kostel Nanebevzetí P. Marie ze 14. století. Nejvíce kulturně-historických památek najdeme v Hukvaldech, kde se nachází zřícenina hradu ze 13. století, obora ze 16. století, bývalý zámek ze 17. století, kostel Sv. Mikuláše a řada dalších sakrálních památek. Hukvaldy jsou také navštěvovány jako rodiště významného hudebního skladatele Leoše Janáčka. Přímo v obci se nalézají Janáčkův památník a rodný dům. V Kozlovicích lze nalézt kapli zasvěcenou navštívení P. Marie z r. 1844, dvě kapličky z doby třicetileté války, dva litinové kříže z r. 1864 a Boží muka. V Krmelíně stojí za návštěvu římskokatolický kostel zasvěcený ke cti svatých Jana a Pavla. Palkovice se mohou pochlubit kostelem sv. Jana Křtitele, dvěma kamennými kříži, s dominantní kaplí sv. Mauricia a dalšími sedmnácti menšími kapličkami a Myslíkovskými Lurdami. V neposlední řadě stojí za návštěvu renesanční zámek ze 16. století a kostel sv. Jana Křtitele ze 16. stol. ve Staré Vsi nad Ondřejnicí.

Ve sledovaném území je velmi rozvinutá folklorní tvorba. K nejvýznamnějším místním sběratelům lidového folkloru patřil Vincenc Socha, rodák ze Lhotky. V některých obcích funguje i řada folklorních spolků, jako Lašánek v Hukvaldech, Vojvoda v Kozlovicích a Ondřejnica ve Staré Vsi.

Mezi akce, které svým významem, ale i návštěvností přesahují regionální význam patří dva hudební festivaly, které vznikly na počest rodáků jednotlivých obcí. Oba tyto festivaly budou letos pořádány po šestnácté.

- Mezinárodní hudební festival Janáčkovy Hukvaldy

Festival je vždy pořádán v letních měsících (červenec-srpen) a většina představení se pořádá pod širým nebem. A to buď v prostorách nádvoří hradu, nebo v amfiteátru v oboře. Hlavní problémem je počasí, které ohrožuje konání představení. Nejen pro tyto účely byl postaven sál v místní základní škole, který však nemá takové kapacity, aby uspokojil návštěvníky velkých akcí.

Dalším problémem jsou nedostačující ubytovací kapacity pro návštěvníky, kteří by chtěli navštívit více představení ve více dnech.

Nedostatkem jsou parkovací místa při větších akcích. Centrum Hukvald je v těchto hodinách prakticky neprůjezdné. Při pořádání největších akcí (koncert Jarka Nohavici v roce 2007, který navštívilo 10 tisíc návštěvníků) zkolabuje doprava v celé obci a okolí.

- Sochovy národopisné slavnosti (Lhotka)

Tento festival je pořádán vždy koncem srpna a do obce s cca 500 obyvateli dorazí až 2 tisíce návštěvníků. V dnešní době jsou schopni ubytovat pouze jeden autobus lidí (cca 50 míst). Do budoucna by mohla vzniknout spolupráce mezi obcemi a návštěvníci slavností by se mohli ubytovat v okolních obcích.

Návštěvnost akce je opět závislá na dobrém počasí, jelikož se odehrává pod širým nebem.

V obcích mikroregionu se koná celá řada kulturních a společenských akcí. Většinou jsou to akce regionálního významu.

- Hudební festival Souznění (Ostrava, Kozlovice)

Tento hudební festival se koná v předvánočním čase. Začíná v Ostravě (na Stodolní ulici) a končí v Kozlovicích sérií koncertů. Hlavní nevýhodou jsou opět nedostačující parkovací kapacity v centru obce, která se stává neprůjezdnou.

- Folklorní festival Poodří Františka Lýska (Stará Ves nad Ondřejnicí)

Probíhá ve třech vesnicích: Ostrava-Proskovice, Stará Ves nad Ondřejnicí a Jistebník. Tomuto festivalu chybí propagace a není známý ani lidem v nejbližších obcích, takže by se měla věnovat větší pozornost jeho propagaci aby o něm věděli alespoň obyvatelé mikroregionu.

- Poutě a krmáše (posvícení, hody) ve všech obcích (Ondřejská pouť na Hukvaldech, Kozlovický krmáš, Fryčovická pouť, Brušperská pouť atd.)

Všechny tyto akce mají spíše místní význam a jsou dostatečně propagovány. Většinu z nich doprovází „taneční zábavy“, které jsou velice vyhledávané. V poslední době také vzrostla obliba společenských tanců a s tím je spojen rostoucí zájem o plesy. V každé obci se jich pořádá celá řada (hasičský, sokolský, zahrádkářský, myslivecký atd.). Většinou se pořádají ve společenských sálech, ale výjimečně i ve sportovních halách.

- Hudební festivaly (metalový festival v Kozlovicích, Rockový festival v Krmelíně)
- Různá výročí obcí
- Rytířské slavnosti a další akce na hradě Hukvaldy jsou taky velice atraktivní akce pro návštěvníky.

Na hradě jsou předváděny souboje „rytířů“ v soudobých brněních, nebo bývá předváděno dobývání hradu, který nikdy dobyt nebyl. Prvního května bývá na hradě pravidelně „slet čarodějnic z okolí“. Tato akce určená především pro rodiny s dětmi bývá doplněna hrami pro nejmenší. V posledních letech získala velkou oblibu akce noční prohlídka hradu „Po stopách Bílé paní“, která je pořádána začátkem prázdnin.

5.3. Ekonomické předpoklady

Pod pojmem materiálně technická základna cestovního ruchu a rekreace (MTZ CR) chápeme všechna zařízení, která umožňují a podporují rozvoj rekreace

a cestovního ruchu. Někdy se do MTZ CR zahrnují i všechna možná zařízení terciární sféry.

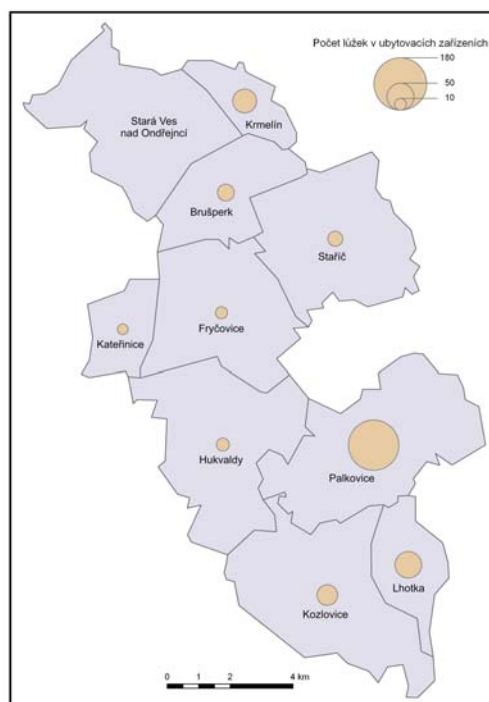
Podle charakteru a účelu využití jsou v této práci zařízení MTZ CR rozdělena do sedmi skupin: ubytovací zařízení, stravovací zařízení, dopravní zařízení, sportovně rekreační zařízení, zařízení pro agroturistiku.

5.3.1 Ubytovací zařízení

Ubytovací zařízení umožňují pobyt účastníků cestovního ruchu a rekreatantů během jejich účasti v jednotlivých druzích a formách cestovního ruchu a rekreace. Jsou členěna na ubytovací zařízení volného cestovního ruchu a rekreace, vázaného cestovního ruchu a rekreace a na rekreačních objekty v osobním vlastnictví občanů. (Wokoun, Vystoupil 1987)

Ubytovací kapacity jsou jednou z nejslabších stránek turistické infrastruktury tohoto mikroregionu. Dá se říci, že počet i standart lůžkové kapacity neodpovídá stávající infrastruktuře.

Na sledovaném území se nacházejí ubytovací zařízení volného cestovního ruchu (hotely, penziony, turistické ubytovny aj.) a ubytovací zařízení individuální rekreace, kam se řadí soukromé chaty a chalupy.

Obr. 14: Počet lůžek v obcích mikroregionu „Povodí Ondřejnice“ v roce 2009.

Vlastní zpracování.

Ubytovací zařízení volného cestovního ruchu jsou nejčetnější v obcích Palkovice, Lhotka a Krmelín. Největší lůžkovou kapacitu mají v Palkovicích, které mohou nabídnout 180 ubytovacích míst díky třem hotelům. Největší kapacitu má Horský hotel Palkovické Hůrky, kde je v letním období kapacita až 150 lůžek.

Do budoucna se ubytovací kapacita v mikroregionu má zásadně zvýšit. Dokončuje se oprava hotelu na Hukvaldech (60 lůžek), dále pak areálu Na mlýně v Kozlovicích (celkově 45 lůžek) a v dohledné době se má začít budovat penzion u stávající benzinové čerpací stanice v Kozlovicích.

Zařízení individuální rekreace se nachází v každé obci. Největší počet těchto rekreačních objektů je v chatových oblastech na katastrech obcí Hukvaldy, Staříč, Palkovice.

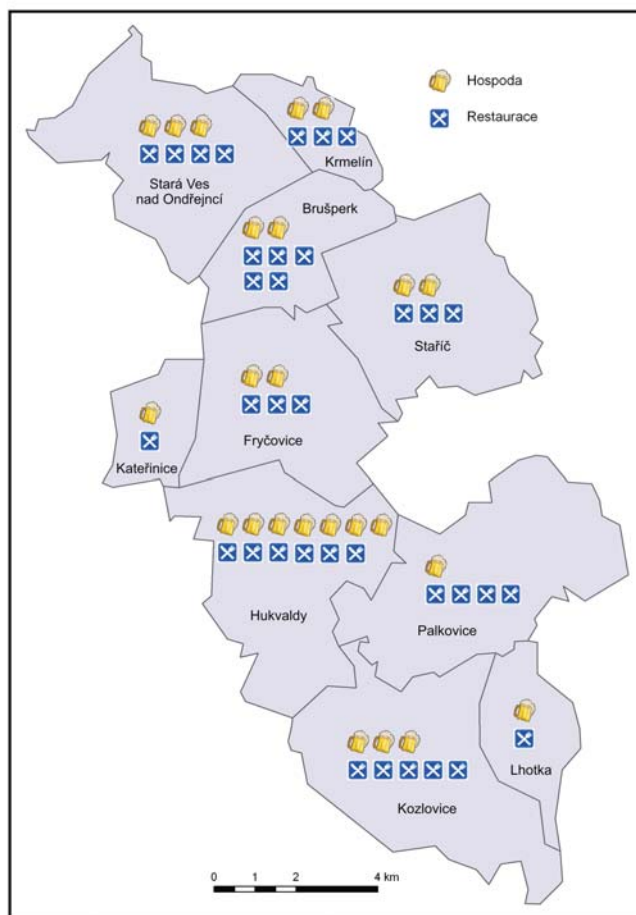
5.3.2 Stravovací zařízení

Stravovací zařízení pro účastníky cestovního ruchu i rekreanty zabezpečují základní a doplňkové stravování, plní též společenské a zábavní funkce, s dalším vnitřním členěním podle kvality a komplexnosti poskytovaných služeb. Patří sem: zařízení základních stravovacích služeb (jídlna, restaurace, výletní restaurace, pohostinství, motorest), společenské a zábavní zařízení (kavárna, vinárna apod.), ostatní odbytová zařízení (hostinec, turistická kuchyně apod.) atd. (Wokoun, Vystoupil 1987).

V každé obci mikroregionu Povodí Ondřejnice se nachází určitý druh stravovacího zařízení. Největší nabídka těchto zařízení se nenachází ani v největší (Palkovice) ani v nejlidnatější obci (Brušperk) ale v Hukvaldech (Obr. 15), které jsou největším centrem cestovního ruchu v mikroregionu. Tato zařízení jsou povětšinou provozovány celoročně.

5.3.3 Dopravní zařízení

Dopravní spojení a dopravní prostředky zajišťují spojení mezi místem trvalého bydliště a místem cestovního ruchu a rekreace. (Wokoun, Vystoupil 1987). Dopravní zařízení, jež jsou zahrnovaná do MTZ CR, ulehčují účast v různých rekreačních aktivitách. V určeném zájmovém území se tento typ zařízení nachází na dvou lokalitách. Jedná se o lyžařské vleky v Palkovicích.

Obr. 15: *Restaurace a pohostinství v obcích mikroregionu „Povodí Ondřejnice“ v roce 2009.*

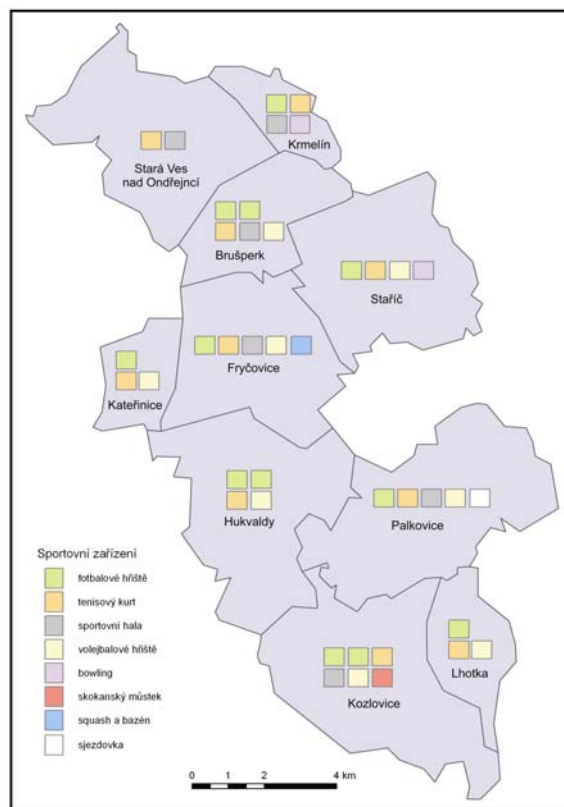
Vlastní zpracování

5.3.4 Sportovně rekreační zařízení

Sportovně rekreační zařízení zabezpečují tvorbu a realizaci služeb přímo ve střediscích cestovního ruchu a rekreace. Bezprostředně uspokojují nebo podmiňují uspokojování potřeb účastníků cestovního ruchu a rekreatantů. (Wokoun, Vystoupil 1987).

Tato skupina zařízení MTZ CR představuje subjekty se sportovně relaxační funkcí jako jsou například sportovní areály, hřiště, sportovní haly, vodní nádrže ke koupání, sjezdovky, bowling, cyklotrasy apod.

Každá z obcí v zájmové oblasti má dnes již vybudované nějaké sportovní zařízení, které svým rozsahem odpovídá potřebám občanů a někde je i převyšuje. Kritéria využitelnosti pro cestovní ruch splňuje především sportovní areál v Brušperku spolu s dalšími sportovišti ve městě, dále sportovní areál v Palkovicích, Fry-relax centrum ve Fryčovicích a sportovní centra v Kozlovicech.

Obr.16: Sportovní zařízení v obcích mikroregionu „Povodí Ondřejnice“ v roce 2009.

Vlastní zpracování.

Jednou z hlavních priorit mikroregionu Povodí Ondřejnice v oblasti rozvoje cestovního ruchu je budování cyklistických stezek. Oblast již v současné době disponuje poměrně hustou sítí značených cyklotras i pěších turistických stezek, které byly navrženy tak, aby návštěvníkům umožnily co možná nejvíce atraktivit a zajímavostí v této oblasti. K nejvýznamnějším cyklostezkám patří mezinárodní cyklistické stezky „Greenways“ (Videň – Morava – Krakov a Poodří), které prochází přes Hukvaldy, Fryčovice, Kateřinice, Kozlovice. Díky těmto cyklostezkám se oblast otevře i cykloturistům ze zahraničí.

5.3.5 Zařízení pro agroturistiku

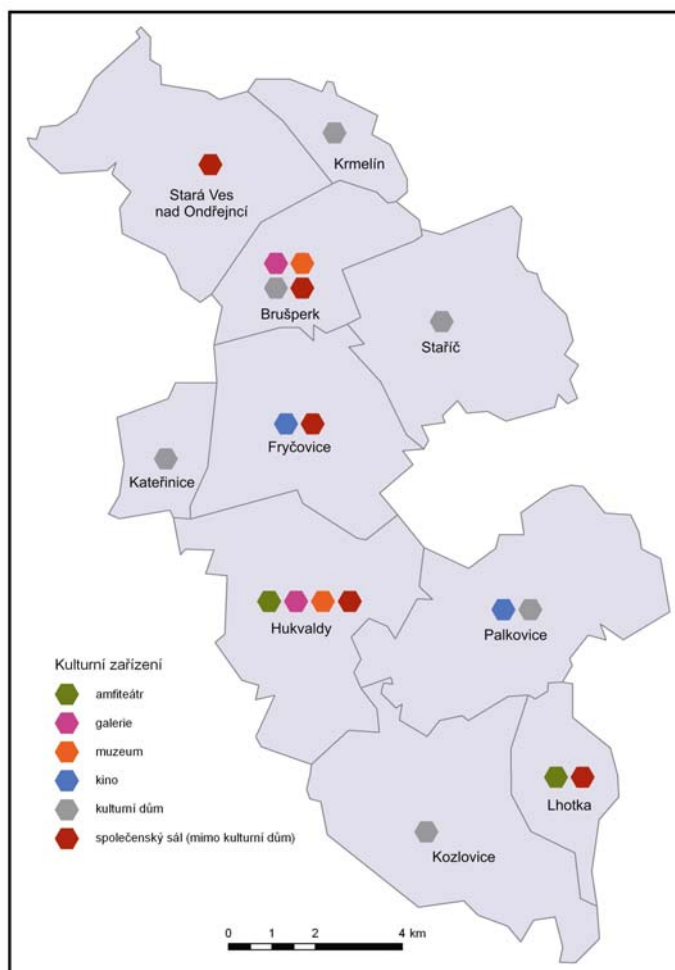
V dnešní době dává mnoho našich i zahraničních turistů přednost pobytu v pěkné udržované krajině, nejlépe v prostředí venkovské farmy. Tento typ rekreace se označuje pojmem agroturistika. Jedná se o jeden z velmi perspektivních způsobů, jak mohou i venkovské regiony přilákat turisty. Tento typ turistiky

se v mikroregionu začíná postupně rozvíjet. Jedna z farem určených pro agroturistiku by měla vzniknout ve Staré Vsi nad Ondřejnicí.

Ve sledovaném území se nacházejí různé druhy zařízení, které nabízejí turistům pobyt na statku se zvířaty, s možností projížďky na koni. Tyto farmy jsou ve Fryčovicích a v Kozlovicích, ale zatím nenabízejí možnost ubytování.

5.3.6 Zařízení společenská a kulturní

Kulturními a společenskými zařízeními jsou objekty pro pořádání různých kulturních akcí jako jsou např. koncerty, výstavy, divadelní představení, promítání filmů, zábavy, plesy atd. Většina obcí má k dispozici, ke konání společenských a zábavných akcí kulturní sál nebo halu. V tomto ohledu mají nejlepší zázemí v Hukvaldech a Kozlovicích.

Obr.17: Kulturní zařízení v obcích mikroregionu „Povodí Ondřejnice“ v roce 2009.

Vlastní zpracování.

Společenský sál se v obcích mikroregionu nachází v různých typech budov. V základních školách: Brušperku, Hukvaldy, Krmelín, v kulturním (obecním) domě: Brušperk, Kateřinice, Kozlovice, Krmelín, Palkovice, Staříč. Pro občasné promítání filmů slouží sály ve Fryčovicích a v Palkovicích. Pro pořádání různých festivalů se využívají amfiteátry v Hukvaldech a ve Lhotce.

Obrazové galerie se ve sledovaném území nacházejí v Brušperku a v Hukvaldech, kde má stálou expozici místní akademický malíř Antonín Kroča.

Z mikroregionu „Povodí Ondřejnice“ pochází celá řada významných umělců a dva z nich mají v jejich rodných obcích památník. Jedná se o rodný dům Leoše Janáčka v Hukvaldech a také památník Vojtěcha Martínka.

5.3.7 Ostatní zařízení

Do této skupiny patří zejména vybraná zařízení maloobchodu a speciálních služeb (prodejny potravin, půjčovny sportovních a rekreačních potřeb atd.), ale i různá hospodářská a administrativní zařízení a inženýrskotechnická zařízení (čerpací stanice pohonných hmot, opravy sportovních aj. potřeb, informační a dopravní kanceláře). (Wokoun, Vystoupil 1987).

Každá obec zájmového území je vybavena minimálně prodejnou smíšeného zboží. Další zařízení, spadající do této kategorie, jsou soustředěna ve městě Brušperku a obcích Hukvaldy, Kozlovice a Palkovice. Jde především o informační centra, autoopravy, benzinové stanice a půjčovny a opravy sportovních potřeb.

Celkově se dá říci, že materiálně technická základna ve sledovaném území do jisté míry vyhovuje současným požadavkům účastníků cestovního ruchu. Nedostatečná nabídka je především v oblasti ubytovacích zařízení a ve službách v agroturistice.

6. SWOT analýza s důrazem na cestovní ruch

SWOT analýza je komplexní metodou kvalitativního vyhodnocení zájmové oblasti. V případě předkládané diplomové práce pouze z hlediska potenciálu pro rozvoj cestovního ruchu. Tato metoda spočívá v klasifikaci a ohodnocení jednotlivých faktorů, týkajících se rozvoje cestovního ruchu. Tyto faktory jsou rozděleny do 4 základních skupin: tj. faktory vyjadřující SILNÉ (Strengths) nebo SLABÉ stránky (Weaknesses) a faktory vyjadřující PŘÍLEŽITOSTI (Opportunities) a OHROŽENÍ (Threats).

Ve sledovaném území jsem našel nejvíce SILNÝCH STRÁNEK a PŘÍLEŽITOSTÍ. Současně jsem našel i několik SLABÝCH STRÁNEK a bohužel i nějaké HROZBY.

6.1 SWOT analýzy

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁVKY
<ul style="list-style-type: none"> • Velmi atraktivní území z hlediska přírody a krajiny • Existence informačních center (Hukvaldy, Brušperk) • Množství kulturních akcí (festivaly, poutě, jarmarky aj.) • Turistické a sportovní akce • Dobrá dopravní obslužnost • Napojení mikroregionu na hlavní dopravní osy • Dobrá dostupnost nákladní automobilové dopravy.(letiště Ostrava – Mošnov) • Snadná dostupnost rekreačních oblastí • Velká historická tradice obcí a měst • Kulturní a historické památky • Existence Mikroregionu Povodí Ondřejnice • Členství v EU • Rozvinuté cyklostezky • Dostatek stravovacích kapacit a restaurací • Angažovanost podnikatelské sféry v oblasti cestovního ruchu 	<ul style="list-style-type: none"> • Malé ubytovací kapacity v mikroregionu • Malý zájem zastupitelstev o cestovní ruch • Malá prezentace obcí • Parkovací kapacity • Chátrání nevyužívaných zemědělských objektů • Nedostatečné daňové příjmy obcí. • Malá znalost cizích jazyků obyvatel mikroregionu
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj kulturních a sportovních zařízení • Využití objektů opuštěných zemědělských usedlostí, např. pro rozvoj agroturistiky • Rozvinutí příměstské rekreace • Rozvoj kulturních a sportovních zařízení • Zisk finančních prostředků z rozvojových programů ČR a EU • V souladu s prioritami regionu a ČR, zpracování konkrétních projektů • Zřízení dalších informačních a poradenských center • Členství mikroregionu v Euroregionu Beskydy • Zlepšení vzhledu obcí • Zvýšení kvality a kapacity ubytovacích zařízení 	<ul style="list-style-type: none"> • Přírodní katastrofy (povodně, viz níže!...) • Riziko povodní na Ondřejnici a Lubině • Preferování zájmu obcí na úkor sdružení • Nemožnost získání vhodných ploch pro realizaci záměrů obcí • Záporný vztah občanů k turistice a souvisejícím službám • Obavy občanů ze ztráty klidného venkovského života, obavy z přílivu problémových lidí, nárůstu kriminality a jiných negativních jevů • Nepřidělení dotací z programu a fondů ČR a EU

6.2 Shrnutí SWOT analýzy

Z analýzy vyplývá několik závěrů. Z hlediska „slabých stránek“ jsem se zaměřil na tři nejdůležitější.

Hlavní slabou stránkou je nedostačující kapacita a kvalita ubytovacích zařízení ve sledovaném území. Podnikatelé nebo přímo obce by se měly zaměřit na tři typy návštěvníků.

Jedním typem návštěvníků by mohli být ti, co navštíví přímo mikroregion a chtěli by se zde zdržet delší čas. Například návštěvníci Hudebního festivalu Janáčkovy Hukvaldy, kteří by chtěli mít kvalitní ubytování odjíždějí jinam (Ostrava, Kopřivnice, Frýdek-Místek). V tomto směru už byly podniknuty nějaké kroky pro zlepšení této situace (Hotel na Hukvaldech, Areál Na mlýně v Kozlovicích).

Druhým typem návštěvníků by mohli být ti, kteří nepřijeli přímo do obcí mikroregionu, ale do okolních měst a obcí.

A posledním typem návštěvníků by mohli být účastníci tzv. business turistiky. Vhodnou obcí pro tento typ turistiky by mohly být Hukvaldy. Před léty byl navržen plán na přestavbu starého hukvaldského zámku na luxusní centrum pro business turisty. Bohužel to ztroskotalo na nepřístupnosti majitelů zámku.

Velkým problémem ve sledovaném území je až na výjimky malý zájem zastupitelů jednotlivých obcí o cestovní ruch.

Většinou převládá názor, že cestovní ruch pro danou obec nepředstavuje důležitou prioritu do budoucna. Že obce jsou už dokonale vybaveny pro daný cestovní ruch a tudíž se mohou zaměřit na jiné problémy občanů.

Dalším argumentem zastupitelů je malá atraktivita obce pro účastníky cestovního ruchu. A proto neplánují nějaké změny a úpravy.

Zastupitelé by si měli uvědomit výhody nevýhody lokalizace jednotlivých obcí a rozvinout stávající potenciál.

Problém, který by se mohl v budoucnu projevit na příjmu obcí z cestovního ruchu, je nedostačující prezentace obcí. V současnosti prakticky neexistuje žádný společný dokument o všech obcích sledovaného území. Výjimku tvoří stručná informační brožura „Zveme Vás do regionu Sdružení měst a obcí povodí Ondřejnice“, která byla vydána již v roce 2001. Některé informace v ní jsou již neaktuální.

Prezentace jednotlivých obcí, samostatně, většinou také není na odpovídající úrovni. Buď schází úplně, nebo se jedná o dokument zastaralý a dnes už neaktuální, nebo dokument popisuje pouze historii a není zaměřen na současnost (akce v obci, akce v okolních obcích). Jednu z výjimek tvoří Hukvaldy, které jsou častým cílem turistů, a proto se je snaží „nalákat“. V roce 2006 bylo vyrobeno multimediální DVD o Hukvaldech a jejich pamětihodnostech.

V současné době neexistuje společná internetová stránka celého mikroregionu Povodí Ondřejnice. Většinou ani na internetových stránkách jednotlivých obcí neexistuje odkaz na internetové stránky ostatních obcí, nebo nějaká zmínka o náležitosti k mikroregionu. Z toho plyne malá informovanost občanů obcí o společných projektech a akcích. Do budoucna se plánuje vytvoření internetových stránek, což by mohlo aspoň zčásti zlepšit situaci.

Společným problémem většiny obcí jsou nedostačující parkovací kapacity při pořádání různých akcí. Jde hlavně o Hukvaldy a Kozlovice. I když je v centru Hukvald parkoviště, tak přesto automobily musí při větších akcích parkovat na polích či škvárovém hřišti, které bývá pro tento účel provizorně využíváno. V Kozlovicích automobily parkují kolem cest a tím velice komplikují dopravu v obci. Jedním z možných řešení by mohlo být posílení autobusové dopravy v době pořádání těchto akcí.

Velmi důležité je podchytit a co nejdříve realizovat nejdůležitější body v kategorii „příležitosti“ a naopak eliminovat možná „ohrožení“. Obce by měly dostatečně čerpat z finančních prostředků z rozvojových programů ČR a EU.

7. Projekty zaměřené na rozvoj cestovního ruchu

V roce 1993 navštívil Hukvaldy exministr kanadské Britské Kolumbie Robert Bowling se svou chotí. A byl požádán, aby vypracoval studii o problematice turistického ruchu a rekreace v regionu povodí Ondřejnice. Jako nestranný a zkušený pozorovatel předpověděl tomuto kousku země velké možnosti rozvoje.

7.1 Projekty uskutečněné od roku 2001

Ve strategii rozvoje Mikroregionu obcí Povodí Ondřejnice z roku 2001 byl cestovní ruch považován za dlouhodobě významný rozvojový sektor v mikroregionu. Pro rozvoj cestovního ruchu v mikroregionu by se mělo zaměřit hlavně na:

- a) agroturistiku
- b) cykloturistiku
- c) sjezdové a běžecké lyžování
- d) sportovní rybolov
- e) jezdectví
- f) tenis
- g) business turistika – konferenční a vzdělávací centrum (např. Hukvaldy, Palkovice)

Nejdříve bych chtěl zmínit projekty v cestovním ruchu, které se byly navrženy ve Strategii rozvoje mikroregionu Povodí Ondřejnice z roku 2001 a již se uskutečnily.

7.1.1 Rekonstrukce historického objektu zámku ve Stará Vsi nad Ondřejnicí

Jedná se o objekt ze 16. století zdobený grafity, které jsou ojedinělé v ČR, objekt bude sloužit jako správní a kulturní centrum obce, jež bude navazovat na vstupní část do mikroregionu povodí Ondřejnice. Zámek se nachází v bezprostřední blízkosti komunikace I/58 na trase Ostrava-Mošnov-Rožnov p. R., ve vzdálenosti 5 km od letiště Ostrava Mošnov a 20 km od Ostravy.

Součástí projektu je návrh využití rekonstruovaného objektu pro trvalou galerii, výstavu umění či různých exponátů regionu umístěnou v důstojné prostředí. Kromě základních kulturních funkcí, které by měl zámek v mikroregionu plnit, by bylo

možno objekt a okolí využívat jako zdroj příjmu i pracovních příležitostí, které by podporovaly zájem veřejnosti nejen o tuto památku.

Projekt byl realizován ve dvou etapách a byl dokončen v roce 2008. Součástí projektu byla i oprava parkoviště v blízkosti zámku. Ještě v plánu oprava druhého patra zámku, které by sloužilo jako muzeum.

V současné době zámek slouží jako obecní úřad a některé místnosti slouží jako galerie.

7.1.2 Rekonstrukce hájenky ve Fryčovicích

Objekt hájenky ve Fryčovicích se nachází uprostřed obecního lesa v lokalitě Zámrlí. Lokalita má napojení na komunikaci E 48. V plánu byla rekonstrukce objektu na zařízení, které nabídne možnost využití pro rodinné rekreace, turistiku a pak také jako školící zařízení. Úpravou tak mělo vzniknout zařízení se 45 restauračními místy a ubytováním pro 26 osob.

7.1.3 Rozhledna na Sovinci

Kopec Sovinec se nachází v oboře pro chov jelence virginského. Tato lokalita je využívána občany Fryčovic i návštěvníky obce k vycházkám. Rozhledna umožní sledovat zvěř na poměrně velké části obory a poskytne návštěvníkům krásný výhled do okolí.

7.1.4 Areál skokanských můstků v obci Kozlovice

Předmětem projektu je dobudování areálu skokanských můstků s umělou hmotou. Jedná se hlavně o příjezdovou komunikaci a parkoviště. V tomto areálu se každoročně uskuteční závody žáků za účasti závodníků za zahraničí, hlavně z Polska a Slovenska. Předpokládá se i uskutečnění soutěže „Turné tři můstků“ – (Kozlovice – Polsko – Slovensko).

Projekt byl dokončen v roce 2008, kdy byla upravena nájezdová plocha (keramická).

7.1.5 Mikroregionální síť turistických tras pro pěší turistiku

Základním cílem této mikroregionální aktivity je vytvoření optimálních podmínek pro místní občany, ale také pro pěší turisty z okolních měst, aby pro ně návštěva mikroregionu byla lákavá a pěší turistice adekvátní, případně v kombinaci s přiblížením prostřednictvím jiných dopravních prostředků (kolo, auto,

vlak). Síť těchto stezek by zpřístupnila i většinu nabídky atraktivních služeb. Projekt sleduje i možnosti sekundárního využití stezek v zimních obdobích pro účely odpočinkového a rekreačního lyžování na běžeckých lyžích.

Mikroregionální trasy navržené v projektu budou navazovat na trasy turistických cest páteřního i místního charakteru, které napojují oblasti Beskyd, Podbeskydské pahorkatiny a vodních přehrad.

Realizace tohoto projektu má v mikroregionu značnou prioritu, protože vedení tras může a musí ovlivnit umístění dalších návazných služeb. Mikroregionální trasy budou mít vlastní itineráře slovně popisující jednotlivé trasy, doplněné informacemi o místních specialitách, pozoruhodnostech, raritách a atrakcích

7.1.6 Mikroregionální síť agroturistických tras

Agroturistika je moderní, avšak pomalu se rozvíjející aktivita volného času, která však má perspektivu, pokud se vytvoří pro tento sport nebo zábavu dobré zázemí. Projekt vytvoření mikroregionální sítě agroturistických tras proto kromě vytvoření dalšího komunikačního prostředku pro návštěvu atrakcí mikroregionu jinou skupinou návštěvníků vlastně poskytuje nové atrakce pro volný čas.

Realizace projektu vitálně závisí na aktivizaci podnikatelských subjektů, které již založily nebo založí farmy, jež budou tuto aktivitu provozovat. Podstatné je také napojení farem tohoto turistického odvětví na trasy pěší i cyklistické a hledání napojení na obdobná zařízení v okolí mikroregionu.

7.1.7 Lokální projekty infrastruktury cestovního ruchu v obci Lhotka

- a) ubytovací a stravovací zařízení (využití stávajících objektů)
 - b) letní bobová dráha z antikoročního ocelového plechu, 93 vozů
 - c) startovací rampa pro závěsné létání, přistávací plocha
- (Strategii rozvoje mikroregionu Povodí Ondřejnice z roku 2001)

Projekty, které jsou již dokončeny:

7.1.8 Hotel Hukvaldy

Jedná se o budovu, která se nachází v centrální části obce Hukvaldy. Hotel byl zavřen v roce 1989, do té doby byl hojně navštěvován. Hotel kromě ubytování nabízel i restauraci, sál a bar, který svým večerním programem lákal lidi z širokého

okolí. Díky problémům majitelů, kterých se vystřídalo několik tato budova řadu let chátrala a hyzdila vzhled obce.

V loňském roce se hotel začal rekonstruovat. Letos v létě by mohla být otevřena alespoň restaurace hotelu a výhledově i samotný hotel s kapacitou zhruba 50 lůžek.

7.1.9 Hukvaldský minipivovar

Minipivovar byl založen na Hukvaldech v místní části Dolní Sklenov v roce 2003. Vyrábí se zde kvasnicový typ piva, které má jemný zákal a specifickou chuť. Výroba navazuje na dlouhodobou tradici bývalého hukvaldského pivovaru, který vznikl v roce 1597 a jeho provoz byl ukončen v roce 1972.

7.1.10 Vybudování sítě bezplatného veřejného internetu v Hukvaldech

Jedná se o čtyři stanice s dotykovým monitorem (v každé místní části, v jejich nejfrekventovanějších místech), kde je možno bezplatně používat internet.

7.1.11 Muzeum cínu na Hukvaldech

Muzeum se nachází v centru obce Hukvaldy a v jeho inventáři jsou mistrně provedené výrobky z cínu. Bylo otevřeno v roce 2008.

7.1.12 Areál na mlýně v Kozlovicích

Tento areál vznikající od roku 2005 se nachází nedaleko dolního konce obce Kozlovice, na pravém břehu řeky Ondřejnice. Dominantou je rekonstruovaný mlýn s 250 m dlouhým náhonem a plně funkčním mlýnským kolem. Jedná se o bývalý Šmiřákův mlýn z druhé poloviny 16. století. Mlýn navštěvoval i Leoš Janáček, který se tímto areálem nechal inspirovat k opeře *Její pastorkyňa*.

Dnes areál slouží cyklistům, turistům i místním občanům jako centrum poznání, výtečné kuchyně a zábavy.

Součástí areálu je restaurace U Mlynářky, skanzen, zastřešený gril s velkým posezením, půjčovna kol a minigolfové hřiště. V areálu je i možnost se ubytovat, a to buď v objektu mlýna, nebo ve venkovních chatkách.

7.1.13 Areál Fojtství

Areál fojtství je nově zrekonstruovaný areál, který nyní nabízí několik samostatných trvalých expozicí. Jde o areál z 16. a 17. století, který byl sídlem valašských vojvodů hukvaldského panství.

Je zde k vidění expozice obecná škola, která byla inspirovaná skutečností, že právě v těchto místech byla v roce 1785 otevřena škola.

Najdeme zde i Valašský pivovar, jehož hlavní budova má na štítě letopočet 1822. Vyrábí se zde kvasnicové nefiltrované ležáky plzeňského typu (tj. světlý Valašský vojvoda a tmavý Kozlovický fojt).

7.1.14 Kozlovický ranč

Ranč je situován na úpatí vrchu Strážnice. Zabývají se zde hlavně výcvikem a chovem westernových koní. Návštěvníci si mohou prohlédnout stáje a projet se na koni (jak začátečníci, tak pokročilí).

7.1.15 Sportovně rekreační centrum Kozlovice

Rekreační centrum se nachází ve středu obce v blízkosti základní školy. Zařízení nabízí prostory pro volejbal, florbal, minikopanou, basketbal atd. Součástí je i venkovní multifunkční hřiště s umělým povrchem. Centrum bylo otevřeno v roce 2008.

7.1.16 Multifunkční asfaltové hřiště v Kozlovicích

Multifunkční asfaltové hřiště se nachází u fotbalového hřiště, hřiště je volně přístupné vhodné pro košíkovou, florbal, fotbal.

7.1.17 Sportovní areál v Palkovicích (místní část Myslík)

Jedná o sportovní areál v blízkosti bývalé základní školy a kostela. Jedná se o polyfunkční sportovní zařízení (může se zde hrát fotbal, tenis, volejbal atd.). Toto sportoviště vzniklo v roce 2005 a náklady na jeho vznik a dosáhly výše 12 milionů Kč.

7.1.18 Fry-relax centrum

Jedná o sportovní areál v blízkosti základní školy, který nabízí k využití bazén (12 x 5 m), hydromasážní vanu, saunu, halu s badmintonovým hřištěm a squashový kurt. Otevřeno bylo začátkem roku 2005.

7.1.19 Sportovní hala v Brušperku

Sportovní hala vznikla v těsné blízkosti základní školy. Její parametry umožňují některé sporty (futsal, florbal, volejbal) i na ligové úrovni. Do 16 hodin slouží škole a potom je možnost si halu objednat. Hala byla otevřena v roce 2006.

7.1.20 Sportovní areál v Brušperku

Sportovní areál u fotbalového hřiště prošel zásadními změnami. Bylo vytvořené zavlažování hřiště, vytvořena nová atletická dráha, nové hřiště na basketbal a vybudovaly se nové fotbalové šatny.

7.1.21 Úprava koupaliště v Brušperku

V roce 2005 prošlo místní koupaliště úpravami, aby byla zlepšená kvalita vody a omezilo se množství bahna. Koupaliště bylo vypuštěno, vyvezlo se bahno a byl zde navezen štěrk. Poté bylo opět napuštěno.

7.1.22 Budování a oprava cyklostezek

Napojení na již existující cyklostezku Greenways Krakov-Morava-Vídeň, která je napojena na Hukvaldech a odsud se rozděluje směrem na Kozlovice – Palkovice, nebo směrem na Fryčovice – Kateřinice – Stará Ves nad Ondřejnicí. Dále se budují nové cyklostezky mezi jednotlivými vesnicemi mikroregionu.

8. Aktuální potřeby obcí z hlediska rozvoje cestovního ruchu

8.1 Plánované projekty v rámci cestovního ruchu

Tyto projekty již byly ve Strategii rozvoje mikroregionu Povodí Ondřejnice z roku 2001, ale doposud se neuskutečnily.

8.1.1 Projekt agropenzionu Selský dvůr

Předmětem projektu je vybudování agropenzionu pro poskytování služeb v rámci rozvoje agroturistiky s hlavní orientací na rodiny s dětmi a málopočetné kolektivy školních dětí.

Areál by měl vzniknout rekonstrukcí původního zemědělského statku vybudovaného v roce 1938 v obci Stará Ves nad Ondřejnicí v blízkosti hlavní komunikace I/58 spojující Ostravu s letištěm Mošnov. Umístění je velmi výhodné jak z hlediska dopravy, tak z hlediska turistického.

V projektu se navrhuje využití dnes již historické budovy venkovského statku, jednoho z mála dodnes zchovalých. Realizací projektu vznikne hlavní objekt se 2 podlažími a 25 pokoji s 50 lůžky, jídelnou, salónekem a hernou do 20 míst, restaurací a denním barem, fitcentrem, krytým bazénem, tenisovými kurty. Objekt je na trase cyklostezky mezi Polskem, Poodřím a jižní Moravou.

8.1.2 Projekt Hukvaldský dvůr

Projekt se zabývá využitím bývalého zemědělského statku Hukvaldský dvůr, který se nachází v turisticky stále více navštěvované lokalitě v prostoru zříceniny hradu Hukvaldy a rodišti Leoše Janáčka.

V projektu je navrženo zřízení dvou malých restauračních zařízení s menší kapacitou ubytování. Jedním z cílů záměru je vybudování provozovny k výrobě místních specialit. Část hospodářských budov by sloužila jako muzeum regionálních památek venkovského řemesla. V současné době je projekt pozastaven z důvodů problémů s majiteli pozemků a budov.

Tyto projekty se většinou teprve projednávají, dělají se průzkumné studie, nebo se shánějí finance.

8.1.3 Úprava náměstí v Brušperku

Jedná se o úpravu stávajícího náměstí, kde jsou velké problémy s parkovacími prostory. Projekt je zatím ve fázi plánování. Na novém náměstí by se měl objevit i jeden ze symbolů Brušperku, „zemská osa“. Která podle místních Brušperkem prochází.

8.1.4 Výstavba krytého bazénu v Brušperku

Plánuje se taky výstavba krytého bazénu v blízkosti základní školy, kde byla v roce 2008 otevřena sportovní hala.

8.1.5 Koupaliště na Hukvaldech

Hukvaldy byly v minulosti jedinou obcí v regionu, kde bylo koupaliště. Zůstalo jen torzo, které je dnes již zasypáno. Koupaliště bylo i důvodem vzniku chatové osady. Právě areál s možností sportovního a rekreačního využití přijíždějících návštěvníků je to, co schází k rozvoji rekreačních pobytů dlouhodobějšího charakteru.

8.1.6 Multifunkční hřiště s umělým povrchem v Hukvaldech

Hřiště se nachází v místní části Rychaltice, v blízkosti bývalého kulturního domu. Zatím byl položen umělý povrch a byly umístěny záchytné sítě. V budoucnu by se měly ještě dovybavit koši na basketbal a novými brankami.

8.1.7 Vybudování cyklostezek v mikroregionu

Dobudování již stávajících tras cyklostezek a napojení na hlavní trasy. Týká se hlavně Brušperku, Palkovic a Staré Vsi nad Ondřejnicí.

8.2 Podpora obcí v cestovním ruchu

Obce mohou požádat o podporu při realizování svých plánů v cestovním ruchu Regionální radu. Tato podpora je hlavně směřována do infrastrukturních projektů. Hlavní záměrem těchto projektů by mělo být zaměření na rodiny s dětmi a na přilákání tuzemských i zahraničních návštěvníků, kteří stráví na území regionu více než jednu noc. Kromě infrastruktury je podporována i výstavba či rekonstrukce ubytovacích zařízení, doprovodné služby ubytovacích zařízení, rozvoj turistických informačních center a vznik nových turistických informačních center.

Regionální rada podporuje mimo jiné projekty týkající se:

- Výstavba či obnova vybavenosti v oblasti sportu, rekreace a lázeňství
- Zvýšení kvality ubytování
- Zvýšení kvality doprovodných služeb
- Rekonstrukce prostor, případně pořízení nemovitostí
- Náklady na základní propagaci
- Vybavení a řízení pro systémy veřejného informování turistů
- Vytváření nových partnerství v cestovním ruchu
- Statistická šetření spokojeností návštěvníků kraje
- Zpracování a aktualizace marketingových studií na podporu rozvoje cestovního ruchu
- Pořádání odborných seminářů a konferencí na témata cestovního ruchu, účast na výstavách a veletrzích cestovního ruchu

Zvýhodněné budou projekty, které:

- Jsou svým vybavením přizpůsobeny tak, aby byly atraktivní pro cílovou skupinu „rodiny s dětmi“
- Jsou vybaveny pro potřeby cykloturistů
- Jsou vybaveny pro potřeby osob se sníženou pohyblivostí a schopností orientace

Vhodnými příjemci dotací jsou hlavně

- Obce, dobrovolné svazky obcí a organizace zřízené a založené obcemi a dobrovolnými svazky obcí
- Nestátní neziskové organizace
- Malý a střední podnik (<http://www.rr-moravskoslezsko.cz/rop/cestovni-ruch/>)

8.2.1 Centrum volnočasových aktivit na Hukvaldech

Jedním z projektů, který se v současné době realizuje díky podpoře Regionální rady je projekt „Vybudování centra volnočasových aktivit“ na Hukvaldech (m.č. Rychaltice) v bývalé hospodářské budově fary. Měly by zde vzniknout prostory jak pro volnočasové aktivity, tak nějaké prostory k ubytování pro vedoucí kroužku. V současné době zde pokračují venkovní stavební úpravy a do provozu by měl být uveden v roce 2010.

8.3 Výsledky dotazníkových šetření

1.) Jaké změny nastaly v cestovním ruchu v obci po roce 1989?

Na tuto otázku všichni dotazovaní starostové, či zastupitelé odpověděli, že rozhodně změny nastaly. A ve většině obcí tyto změny byly k lepšímu, to znamená že turistů přibylo a obce většinou vešly ve větší známost.

2.) Jaký je názor zastupitelstva na podporu cestovního ruchu?

Ve většině obcí je zastupitelstvo obce proti podpoře cestovního ruchu. Vše by měli obstarat podnikatelé sami a obec by se měla zaměřit na jiné problémy.

3.) Podniká obec v cestovním ruchu?

Obce v cestovním ruchu takřka vůbec nepodnikají (jen pronajímají obecní restaurační zařízení), podporují v této činnosti soukromé podnikatelé.

4.) Jaký vliv na cestovní ruch obce mělo vznik mikroregionu Povodí Ondřejnice? Co to způsobilo?

Nemělo pro jednotlivé obce žádný vliv, jelikož spolupráce na bázi společných setkání probíhala již předtím. A společné projekty obcí mikroregionu v cestovním ruchu vznikaly již dříve.

5.) Zpracovala obec nebo nějaké sdružení programový či rozvojový dokument o cestovním ruchu?

Co se týče mikroregionu, jako celku, tak se jedná o malou brožuru, kde byly o každé obci napsány základní informace. Další publikace byla Strategie rozvoje mikroregionu Povodí Ondřejnice z roku 2001, která však nebyla přímo zaměřena na cestovní ruch. V jednotlivých obcích v posledních pěti letech většinou, až na výjimky (Palkovice, Hukvaldy), žádné dokumenty zaměřené na cestovní ruch nevznikly.

6.) Kolik finančních prostředků vaše obec získala v roce 2008 (2009) z poplatků z obsazených (neobsazených) lůžek v ubytovacích zařízeních.

Souviselo to s počtem lůžek v jednotlivých obcích. V některých obcích na tuto otázku nebyli schopni, nebo nechtěli odpovědět.

7.) Připravované projekty nebo záměry obce (soukromých subjektů) v cestovním ruchu v oblasti výstavby.

Ve většině obcí jsou to projekty, které se týkají hlavně infrastruktury a jejího zkvalitnění (oprava komunikací, vybudování či oprava chodníků, výstavba cyklostezek atd.). Tyto projekty většinou jsou v současné době realizovány, nebo se zpracovávají posudky na jejich realizaci.

8.) Jak velký je řádově objem veřejných a soukromých investic do cestovního ruchu za posledních 5 let ?

Většina dotázaných nebyla ve své funkci natolik dlouho, aby byli schopni odpovědět na otázku týkající se celkového objemu financí, jež obec v posledních pěti letech použila na cestovní ruch přímo či nepřímo. Ti, co byli ve funkci celé sledované období, pak nesdělili přesná čísla, ale jen přibližnou sumu.

9.) Vlastní obec nějaké objekty, budovy, pozemky vhodné pro výstavbu v rámci cestovního ruchu?

Většina obcí nevlastní žádné objekty, či pozemky pro výstavbu v rámci cestovního ruchu. Výjimkou jsou jen obecní restaurační zařízení, která jsou pronajímána soukromým osobám.

10.) Jaké jsou největší pozitiva pro cestovní ruch v obci (mikroregionu).

Většinou všichni dotazovaní se shodli, že nejvíce pozitiv z cestovního ruchu plyne pro podnikatele v jednotlivých obcích.

11.) Jaká jsou největší negativa pro cestovní ruch v obci(mikroregionu).

Mezi největší negativa patří vedlejší produkty cestovního ruchu (např. množství odpadků po návštěvnicích, hluk při různých akcích, rušení nočního klidu, nedodržování nařízení, atd.)

12.) Otázky týkající se cestovního ruchu a jejího financování v roce 2008.

U této otázky to bylo stejné jako u otázky číslo 8.). Většina dotázaných nebyla ve své funkci dostatečně dlouhou dobu, nebo přesná čísla nesdělili.

9. Návrh programu rozvoje cestovního ruchu a rekreace

Program rozvoje cestovního ruchu v mikroregionu Povodí Ondřejnice je v obsažen v programu rozvoje cestovního ruchu a rekreace v Moravskoslezském kraji (Marketingová strategie rozvoje cestovního ruchu v Moravskoslezské kraji pro léta 2009-2013). Moravskoslezský kraj je rozčleněn do šesti atraktivních turistických oblastí, z nichž každá má svůj specifický a neocenitelný ráz. Většina území mikroregionu Povodí Ondřejnice spadá do turistické oblasti Beskydy – Valašsko.

Mikroregion Povodí Ondřejnice se může opřít o přírodní bohatství, udržované tradice a řemesla, historické a kulturní památky, vybavená sportoviště i výtečnou gastronomii. Rozvoj atraktivit, za současné optimální komunikace a organizace řízení cestovního ruchu může znamenat celkový vzestup cestovního ruchu jako ekonomického odvětví.

Při naplňování tří hlavních prioritních os (Spolupráce, Marketing, Realizační předpoklady cestovního ruchu) je důležité podpořit vzestup cestovního ruchu jako ekonomického odvětví.

Hlavními měřitelnými cíli by měl být pozitivní rozvoj následujících indikátorů:

- meziroční růst návštěvnosti o 5 % a jeho udržení,
- spokojenost návštěvníků – min. 80 % návštěvníků je spokojeno s návštěvou mikroregionu,
- zvýšení průměrné doby pobytu návštěvníků o 2 dny (cíl na období do roku 2013).

Prioritní osa „ Spolupráce “

Vytváření různých vazeb, kooperací, integrací apod. se osvědčuje ve všech možných oblastech a proto je také hlavním předpokladem pro úspěšné fungování cestovního ruchu. Kooperace a koordinace činností zásadních pro management destinace může značným způsobem přispět k rychlejšímu rozvoji cestovního ruchu. Lze proto říci, že právě počet spolupracujících subjektů, délka spolupráce, počet společně realizovaných aktivit a další obdobné aspekty jsou jedny z nejdůležitějších měřítek. Dokonalá spolupráce je důležitým předpokladem pro úspěšné vytváření turistických produktů, propagace, zlepšování image, koncepce rozvoje cestovního

ruchu. Hlavní je, aby výsledky spolupráce uvnitř destinace vždy směřovaly ke klientům. Stěžejní pro spolupráci pak je, aby veřejný sektor vytvořil rámcové podmínky rozvoje. Regionální či lokální správa a samospráva by měla také stanovit kritéria spolupráce a principy pro realizaci rozvoje cestovního ruchu.

Opatření k udržení pozitiv a eliminace negativ:

- Udržení systému spolupráce mezi mikroregionem Povodí Ondřejnice a Moravskoslezským krajem a jeho partnery včetně jejich financování.
- Pravidelná setkání mezi zástupci mikroregionu Povodí Ondřejnice a subjektů v cestovním ruchu.
- Spolupráce mezi aktéry uvnitř mikroregionu.
- Spojení managementu mikroregionu s cestovními kanceláři.
- Zajištění komunikace s polskými a slovenskými partnery.

Prioritní osa „ Marketing “ (domácí a zahraniční klientela)

Ohledně marketingu a propagace máme dvě cílové skupiny účastníků cestovního ruchu, a to domácí a zahraniční návštěvníky. Realizační předpoklady v rámci mikroregionu Povodí Ondřejnice se ohledně domácí klientely zaměřují na:

- Aktivní vyžití (cykloturistika, pěší turistika, lyžování, apod.)
- Poznávání, kultura a zábava
- Odpočinek, relaxace
- Firemní klientela (podmínky pro incentivu a kongresovou turistiku)
- Zážitky

Vůči zahraniční klientele se jedná o:

- Atraktivita v oblasti poznávání (světoznámé osobnosti, významné památky)
- Aktivní dovolená a současně relaxace (cykloturistika, apod.)

Souhrn opatření důležitých pro další rozvoj cestovního ruchu v mikroregionu Povodí Ondřejnice:

- Účast na veletrzích cestovního ruchu v tuzemsku i zahraničí, tvorba a distribuce informačních a propagačních materiálů pro podporu cestovního ruchu, pořádání konferencí a prezentačních akcí na téma cestovního ruchu v regionu.

- Propagace prostřednictvím médií.
- Propagace prostřednictvím cestovních kancelářů.
- Statistická šetření jako podklad spokojenosti.
- Vybudovat image mikroregionu Povodí Ondřejnice jako turistické destinace, která má návštěvníků, co nabídnout (se zaměřením na krásnou a neporušenou přírodu, památky a zajímavosti v kraji, turistiku a turistické atrakce apod.).
- Pokračovat v jednotné propagaci mikroregionu (jednotný vizuální styl).
- Rozšíření množství informací pro turisty, zajištění jazykových mutací, rozvoj 3D modelu ortofotomapy, napojení na databázi TourData.
- Komunikace cenové dostupnosti oproti zahraničí.
- Komunikace blízkosti a propojenosti s Polskem a Slovenskem.

Prioritní osa „ Realizační předpoklady cestovního ruchu “

Třetí osa rozvoje cestovního ruchu v mikroregionu Povodí Ondřejnice obsahuje hlavně opatření na zlepšení dopravní dostupnosti a konkrétních atraktivit a služeb v cestovním ruchu – tedy realizačních předpokladů. Cílem této prioritní osy je podpořit silné stránky a příležitosti v oblasti realizačních předpokladů (konkurenční výhody) a najít možnosti jejich dalšího využití a posílení, ale také identifikovat slabé stránky a ohrožení, které je možné eliminovat v rámci různých opatření a priorit. Je totiž potřeba, aby kraj nezaostával za konkurencí, a aby zde i nadále vznikaly nové služby a produkty, které budou rozšiřovat možnosti pro klienty trávící zde dovolenou a zároveň budou magnetem pro potenciální klienty. I díky financím pocházejícím z Evropské unie je možné, aby jednotlivá opatření mohla aktuálně být relativně obsáhlá.

Souhrn opatření, která jsou stěžejní v dalším rozvoji cestovního ruchu v Mikroregionu Povodí Ondřejnice:

- Rozvoj dopravní infrastruktury – včetně souvislosti s dostavbou r.s. R 48
- Výstavba a rekonstrukce ubytovacích zařízení penzion a hotel*** a více – s důrazem na oblast Hukvald
- Rozvoj lyžařských areálů – výstavba infrastruktury, údržba běžkařských tras
- Podpora zájmu investorů
- Rozvoj zařízení a možností pro aktivní pobyt – sportovní areály

- Rozvoj pěších turistických tras a doprovodné infrastruktury
- Výstavba nových cyklostezek
- Rozvoj venkovské turistiky a včetně rybolovu
- Rozvoj obecné nabídky atraktivit a služeb v cestovním ruchu
- Rozvoj kapacit pro incentivu a kongresovou turistiku – ubytovací zařízení
- Rozvoj a včasná dostavba sítě dálnice, silnic a ulic – především těch, které směřují k atraktivitám cestovního ruchu, vybudování odpovídajících parkovišť

Většina obcí mikroregionu se chce v budoucnu zaměřit spíše než na dlouhodobý cestovní ruch, především na krátkodobou (hlavně víkendovou) rekreaci. Výjimku tvoří jen obce Hukvaldy, Palkovice a Kozlovice, které se chtějí zaměřit i na rekreaci dlouhodobou, k čemuž jim má napomoci zlepšení a navýšení ubytovacích kapacit v obcích.

Obce a město mikroregionu by měly v budoucnu využít svou blízkost k větším sídlům, jako jsou Ostrava a Frýdek-Místek a přilákat sem ještě více lidí z těchto měst. K tomu může pomoci i dobrá dopravní dostupnost automobilem, na kole i veřejnou autobusovou dopravou.

V mikroregionu se pořádají akce, které každoročně přilákají mnoho návštěvníků z širokého okolí. Na nich profitují jak obce, tak hlavně podnikatelé. Větší pozornost jim byla věnována v kapitole 5.2. Kulturně – historické předpoklady. Hlavními problémy všech těchto akcí, které nutně vyžadují zlepšení, jsou již zmiňované:

- Lepší propagace akcí, obce by se měly pokusit překonat pouze místní význam akcí a přilákat návštěvníky z celého kraje,
- vytvoření ubytovacích kapacit,
- zajištění parkovacích kapacit.

V další části se tedy zaměřím na jednotlivé obce, shrnu jejich výhody a nastíním problémy, které by se v zájmu zkvalitnění cestovního ruchu a rekreace měly zlepšit.

Brušperk – je jediné město v mikroregionu a patří k nejstarším z měst frýdecko-místeckého regionu. Historická část města byla v roce 1992 vyhlášena

Městskou památkovou rezervací. Jedná se o jednu ze tří městských památkových rezervací v okrese Frýdek-Místek.

Jedním z hlavních důvodů k návštěvě podle mě může být výborné sportovní zázemí města. V současné době zde stojí nová sportovní hala a v její blízkosti má vyrůst nový krytý bazén. V nedaleké blízkosti haly je nedávno zrekonstruovaný sportovní areál s fotbalovým hřištěm se zavlažováním, atletickou dráhou a tenisovým kurtem. Ve městě dále můžeme najít koupaliště, které bylo nedávno upravováno. Dalším sportovním důvodem k návštěvě města může být cykloturistika. Jedná se o jak již existující, tak i v budoucnu vybudované cyklostezky vedoucí do Brušperku.

Lákadlem pro návštěvníky je možnost prohlédnout si „zemskou osu“, která podle pověsti městem prochází.

Celkově co se dá říci, že představitelé Brušperku se zaměřili hlavně na rekreaci spojenou se sportovními aktivitami a v poslední době proto v této oblasti hodně podnikají. Výhodou pro cestovní ruch je i existence informačního centra.

Jedním z hlavních problémů při návštěvě Brušperku jsou nedostačující parkovací kapacity na brušperském náměstí. Ke zlepšení této situace by měla pomoci jeho rekonstrukce, která se již plánuje.

Obr.18 *Zemská osa v Brušperku*
Zdroj: Štefek, Radek 22.4.2009

Fryčovice se podobně jako Brušperk zaměřili na sportovní rekreaci. A to hlavně díky dokončení sportovního centra (bazén, sauna, vířivka, squash, hala) v centru obce, sportovního areálu (fotbalové hřiště, tenisové kurty) a cyklistických stezek, které zde jsou.

Dalším důvodem k návštěvě může být i kostel z 16. století, který je jednou z dominant obce. K návštěvě Fryčovic může přispět i existence obory s chráněným jelencem virginským (Obr.23).

Hukvaldy mají velký kulturní a historický potenciál, který by do budoucna měly rozvíjet. A to hlavně ve zvýšení ubytovacích kapacit. To se už naštěstí řešit začalo (rekonstrukce hotelu).

Pro lepší informovanost turistů slouží jednak informační centrum v budově staré školy (místo narození L. Janáčka) a dále pak bezplatný internet, který je na čtyřech místech ve vesnici v podobě dotykového monitoru.

Na území obce můžeme najít zříceninu hradu z 13. století, který podle nedávné ankety deníku Mladá Fronta DNES byl zvolen 8. nejkrásnějším místem v ČR! Na hradě se konají různé akce (Rytířské slavnosti, Čarodějnice na hradě, MHF Janáčkovy Hukvaldy atd.), které jsou hojně navštěvovány.

Kolem hradu se rozkládá obora se stády muflonů a daňků. V oboře je také amfiteátr, kde také probíhá MHF Janáčkovy Hukvaldy, a je zde umístěn častý cíl návštěvníků, socha lišky Bystroušky. Návštěvníci zde mohou také navštívit rodný dům Leoše Janáčka (Obr 21,22), muzeum cínu a galerii místního rodáka, akademického malíře Antonína Kroči. V centru Hukvald je také budova zámku, který zatím chátrá, zatímco jeho zahrady jsou udržované.

Na Hukvaldech je také největší počet restauračních zařízení (hospoda, restaurace) v mikroregionu. I toto může být pro určitou skupinu turistů lákadlem k návštěvě Hukvald. V jednom pohostinství je i Hukvaldský pivovar, který navazuje na starou tradici hukvaldského pivovaru. V minulosti se tato restaurační zařízení spojila a vytvořila pohlednici ke společné propagaci. Doporučil bych vytvoření aktualizované podoby pro přilákání nových návštěvníků (pohlednice, brožura, mapa restaurací pro turisty). Hukvaldský minipivovar se snaží prosadit díky spolupráci s minipivovary z blízkého okolí (Štramberský trubač, Kozlovický vojvoda,...)

Mezi výhody určitě patří dobrá dopravní dostupnost a to díky silnici I/48 a současně mezi nevýhody můžeme zařadit špatnou autobusovou dopravu s Kopřivnicí a Novým Jičínem.

Obr.19 Hrad Hukvaldy
Zdroj: www.region.ic.cz

Kateřinice je malá obec, přes kterou vedou cyklostezky spojující okresy Nový Jičín a Frýdek-Místek. Hlavně díky těmto cyklostezkám sem zavítá nejvíce lidí. Dalším lákadlem pro turisty je i vodní nádrž, která slouží k lovu a ryb a je zde možnost se na vlastní nebezpečí koupat.

Na území obce **Kozlovice** pramení řeka Ondřejnice (jeden ze symbolů Mikroregionu). Jedním z hlavních lákadel pro turisty je místní architektura a zrekonstruované objekty. V centru obce to je Areál fojtství i s minipivovarem a na dolním konci obce je to zrekonstruovaný mlýn s možností ubytování, občerstvení, půjčení kol a minigolfu. V budoucnu zde bude i skanzen s ukázkami místních lidových řemesel. Dalším důvodem pro návštěvu může být i jezdecký areál, kde je možno si objekt prohlédnout a také si na koních zaježdit. Další výhodou obce je výborné autobusové spojení se všemi okolními městy (F-M, Frenštát pod Radhoštěm, Kopřivnice).

Dominantou obce **Krmelína** je betonová plastika „Symbol vody“, která je situována na místním Krmelínském kopci. Pod ní se nacházejí dvě nádrže na pitnou vodu, které zásobují část Ostravy. V budoucnu by se mohla stát jednou ze symbolů celého mikroregionu Povodí Ondřejnice. O tomto „Symbolu vody“ se všeobecně málo ví, a proto by se v budoucnu místní měli zaměřit na větší propagaci tohoto unikátu.

Hlavní výhodou Krmelína je blízkost Ostravy, odkud sem mohou proudit turisté a hlavně cyklisté. Jedním z lákadel pro návštěvníky Krmelína je i věhlasná pekárna na náměstí.

Obr 20: *Symbol vody -Krmelín*
Zdroj: www.krmelin.eu

Lhotka leží na úpatí Ondřejníku, který je součástí Moravskoslezských Beskyd. Nejznámějším rodákem je Vincenc Socha (Obr. 24) sběratel lidových písní a tanců z okolí Ondřejníka. Na jeho počest se zde každý rok v srpnu konají Sochovy národopisné slavnosti (viz výše).

Mezi výhody Lhotky patří krásná příroda a blízkost hory Ondřejník, který je velmi navštěvován.

Nevýhodou je nedostačující autobusové spojení s okolními městy (Frýdek-Místek, Frýdlant nad Ostravicí).

Palkovice jsou jedna z mála vesnic s dostatečnou ubytovací kapacitou. Jedním hlavních důvodů k návštěvě Palkovic je sportovní rekreace. Jsou zde sjezdovky s vleky (tzv. lyžování za domem) (Obr.25), dále několik cyklostezek a turistických

„naučných“ tras. V místní části Myslík je nově postavené sportovní centrum s umělým povrchem.

Dalším důvodem k cestě do Palkovic je i sakrální turistika. Jedním z objektů je kostel Sv. Jana Křtitele a dalším jsou Myslíkovské Lurdy, do kterých se věřící vydávají na poutě.

Stará Ves nad Ondřejnicí je v současné době centrem Povodí Ondřejnice, jelikož předsedou mikroregionu je místní starosta. Hlavní dominantou obce je renesanční zámek, ve kterém dnes sídlí obecní úřad.

V budově zámku je možnost si objednat svatební obřad. V poslední době jsou svatby na zámku oblíbené jak u místních tak přespolních, počet svateb se ustálil na počtu kolem 130 za rok.

Podobně jako u Krmelína může být výhodou blízkost Ostravy. Především z pohledu cykloturistiky. Po upravení prostranství u restaurace v místní části Košatka vznikne pro cyklisty ještě lepší zázemí.

Obr.21 Zámek ve Staré Vsi nad Ondřejnicí
Zdroj: Štefek, Radek 22.4.2009

Důvodem k návštěvě **Staříče** by mohla být místní rozhledna „Vyhlídková plošina“, která je součástí radiotelekomunikačního vysílače. Dalším turistickým lákadlem je i „Cvičná štola“, která se zde nachází.

Mezi výhody určitě patří blízkost měst Frýdku-Místku a Ostravy. Dobrá je i autobusová dopravní obslužnost.

Zásadním problémem Staříče je, že téměř celá obec je poddolovaná. A proto v budoucnu může docházet k otřesům nebo propadům půdy. Na druhou stranu dostává obec od vlastníka dolu dotace na opravu a provoz obce.

Problémy jednotlivých obcí mikroregionu Povodí Ondřejnice jsou stejné. Většina obcí se zaměřují hlavně na sportovní turistiku, čímž si vzájemně konkurují. Obce by měly mezi sebou lépe spolupracovat a některé z nich by se měly zaměřit na jiný druh turistiky, zejména na agroturistiku. Největším problémem všech obcí je špatná propagace a neschopnost přilákat domácí a zahraniční turisty. Pomoci by mohla společná propagace celého mikroregionu.

V současné době ani neexistuje žádné společné logo pro mikroregion „Povodí Ondřejnice“. Při svých návštěvách obcí jsem se vyptával zastupitelů a běžných občanů, jaké logo by pro jednotlivé obce mikroregionu, s ohledem na cestovní ruch, navrhli.

- Brušperk – monument ztvárňující zemskou osu (Obr. 17)
- Fryčovice – jelenec virginský chovaný ve zdejší oboře
- Hukvaldy – znak obce (liška sedící na hradbách s harfou v pozadí)
- Kateřinice – znak obce (mlýnské kolo a meč zkřížený s pérem) + místní přehrada
- Kozlovice – areál fojtství + kůň (jezdecké centrum)
- Krmelín – Symbol vody – betonová plastika (Obr. 19)
- Lhotka – Vincenc Socha + Ondřejník
- Palkovice – panorama Palkovických hůrek
- Stará Ves nad Ondřejnicí – místní zámek (Obr. 20)
- Staříč – vyhlídková plošina

Co by se dle mého názoru mohlo objevit v logu mikroregionu s ohledem na cestovní ruch:

- Symbol řeky Ondřejnice, podle které nese mikroregion název.
- Symbol hudby (harfa, nota,...) jako symbol L. Janáčka a V. Sochy.
- Sportovní symbol, nejlépe jízdní kolo v důsledku řady cyklostezek jdoucí přes mikroregion.
- Symbol hor, které se kolem prostírají.

10. Závěr

O cestovním ruchu můžeme říci, že je velmi dynamicky se rozvíjejícím odvětvím. Ve sledovaném území měl vždy důležité postavení. V poslední době jeho význam stále vzrůstá, což lze vysvětlit i rostoucím zájmem českých občanů o domácí turistiku.

S rozvoje cestovního ruchu klesá i nezaměstnanost v mikroregionu. Nové příležitosti motivují podnikatele k tvorbě pracovních míst, v nichž se uplatňují především místní obyvatelé. I proto je v rámci strategie regionálního rozvoje cestovní ruch čím dál více podporován.

Ve sledovaném mikroregionu je velký potenciál k rozvoji různých druhů cestovního ruchu (sportovní, kulturně poznávací, sakrální, business atd.). Výhodou je, že územím prochází silnice I/48, vedoucí z Polska do Olomouce a v těsné blízkosti se také nachází mezinárodní letiště Ostrava-Mošnov.

Přednostmi mikroregionu jsou také přírodní podmínky vhodné pro turistiku a cykloturistiku. Nachází se, zde celá řada turistických cest, cyklistických a naučných stezek, které vedou přes chráněná území. V oborách v Hukvaldech a ve Fryčovicích jsou chována chráněná zvířata, což láká především milovníky přírody.

Nejnavštěvovanějšími kulturními památkami jsou hrad Hukvaldy, rodný dům Leoše Janáčka a renesanční zámek ve Staré Vsi nad Ondřejnicí. Velké zastoupení mají i sakrální památky, jež jsou hlavně v Palkovicích hojně navštěvované.

Silnou stránkou celého mikroregionu je dnes již existující síť materiálně technické základny, která podle Strategie rozvoje regionu bude ještě dovybavena. Do budoucna by se měly zrekonstruovat stávající, ale i vybudovat nová ubytovací, kulturní a sportovně relaxační zařízení. Hlavně ubytovací kapacity představují v současné době klíčový problém. Jsou významným faktorem omezujícím výraznější rozvoj cestovního ruchu v oblasti. Vybudováním ubytovacích kapacit by se zajistila přítomnost turistů přímo v mikroregionu na delší dobu, čímž by se zvýšilo využívání místních rekreačních a pohostinských zařízení. Dále by se měla zlepšit propagace, a to zejména ze strany soukromého sektoru, neboť doposud je v této oblasti výrazněji aktivnější sektor veřejný. Bylo by tedy žádoucí, aby se veřejný sektor zapojil do provozování služeb ve větší míře než je tomu doposud.

Nejdůležitějším centrem cestovního ruchu ve sledovaném území jsou Hukvaldy, které dostatečně využívají svého přírodního a kulturně-historického potenciálu. V poslední době se do popředí zájmu turistů dostává také obec Kozlovice, a to díky dokonalé spolupráci soukromého a veřejného sektoru. Právě tato obec je dokonalým příkladem fungující spolupráce obou sektorů, kdy podnikatelé zajišťují řadu služeb a volnočasových aktivit a obec jejich aktivity všestranně podporuje.

Program rozvoje cestovního ruchu v mikroregionu Povodí Ondřejnice je v obsažen v programu rozvoje cestovního ruchu a rekreace v Moravskoslezském kraji. Území mikroregionu Povodí Ondřejnice spadá do turistické oblasti Beskydy – Valašsko.

Do budoucna je pro splnění programu rozvoje cestovního ruchu a rekreace v mikroregionu Povodí Ondřejnice nejdůležitější naplňování tří hlavních prioritních os (Spolupráce, Marketing, Realizační předpoklady cestovního ruchu), a také je důležité podpořit vzestup cestovního ruchu jako ekonomického odvětví.

11. Résumé

Ce mémoire s'occupe de la problématique du tourisme et de la récréation dans la microrégion de Povodí Ondřejnice. Il s'agit de l'association de neuf villages et d'une ville qui sont situés autour de la rivière Ondřejnice. Ondřejnice se trouve dans le Nord-Est de la Moravie, elle prend sa source dans les montagnes Ondřejníky à la montagne Skalka qui a l'altitude de 755 m. Ondřejnice se jette dans la rivière Odra près de Proskovice (part d'Ostrava). La microrégion a été créée en 2000 et elle a la population de 21 464 d'habitants. Elle s'étend à la superficie de 14 614 ha.

Le mémoire analyse d'abord l'état actuel du tourisme et de la récréation dans la microrégion et puis il propose le programme du développement des deux domaines. Le tourisme présente le secteur très dynamique. Pendant les dernières années son importance augmente surtout grâce à l'augmentation du tourisme national.

Le développement du tourisme aide à la diminution du chômage. Les nouvelles occasions motivent des entrepreneurs à créer les emplois où on emploie surtout la population locale. C'est une des raisons du soutien de la stratégie du développement régional.

La microrégion étudiée a un grand potentiel de développer les divers types de tourisme – sportif, culturel, religieux, business etc. Ce développement est facilité par l'héritage naturel et le patrimoine historique mais l'accessibilité du transport et la proximité des grands centres régionaux ainsi jouent le rôle important (Ostrava).

Dans la microrégion il existe déjà un réseau de la base matérielle et technique qui sera au futur encore développée. Le problème principal de toute la microrégion est présenté par la capacité des établissements d'hébergement insuffisante puis c'est encore un petit nombre d'aménagement culturel, sportif et de repos.

Le manque d'hébergement ralentit le développement du tourisme. Dans la microrégion, il n'y a pas assez de capacités pour héberger les touristes et assurer donc leur présence permanente dans la microrégion. Les touristes sont donc poussés de s'héberger dans les établissements hors de la microrégion.

Parmi les autres faiblesses de la microrégion, il y a la publicité insuffisante et la mauvaise coopération entre le secteur public et privé. Jusqu'aujourd'hui c'est

surtout le secteur privé qui est beaucoup plus actif que le secteur public s'il s'agit du tourisme.

Le centre le plus important et le plus développé du tourisme est présenté par le village de Hukvaldy. Ce village sait bien profiter de son patrimoine naturel et culturel. Pendant les dernières années c'est encore le village de Kozlovice qui commence à profiter du tourisme. Dans les deux cas, la réussite de la politique du tourisme est causée par la bonne coopération du village avec les entrepreneurs locaux. Dans les autres villages de la microrégion cette coopération ne fonctionne pas encore suffisamment. C'est pourquoi le tourisme n'est pas si développé et il faut encore l'encourager.

Le programme du développement du tourisme dans la microrégion Povodí Ondřejnice est inclus dans le programme du développement du tourisme et de la récréation dans la région Moravskoslezský. Le territoire de la microrégion Povodí Ondřejnice fait partie du domaine touristique Beskydy – Valašsko.

Le plus important pour exécuter le programme du développement du tourisme et de la récréation dans la microrégion Povodí Ondřejnice en avenir est de remplir tous les trois axes prioritaires (Coopération, Marketing, Conditions préalables de réalisation du tourisme), il est ainsi important d'encourager la montée du tourisme comme le secteur économique.

12. Zdroje:

LITERATURA

- Atlas pro volný čas, Česká republika, 1: 500 000. Praha:Kartografie Praha, 2001
- Bartoš, J., Schulz, J., Trapl, M.: Historický místopis Moravy a Slezska v letech 1848 – 1960: svazek XIV. Olomouc: UP, 1995.
- Bína, J. a kol.:Hodnocení potenciálu cestovního ruchu na území ČR. Textová zpráva, kartogramy, databáze obcí.Ústav územního rozvoje, 2001.
- Demek, J. et al.: Zeměpisný lexikon ČSR – Hory a nížiny. Praha: Academia, 1987.
- Fialová, D.: Druhé bydlení v Česku:chataření a chalupaření v proměnách generací. Praha: 2007.
- Fňukal, M., Ptáček, P.:Geografie cestovního ruchu a rekreace (Sborník referátů ze semináře pořádaného při příležitost významného životního jubilea Doc. Judr. Stanislavy Princové, Csc. Olomouc: 2005.
- Galvasová, I., Binek, J., Holeček, J., Chabičovská, K., Szczyrba, Z., a kol.: Průmysl cestovního ruchu. Praha: 2008.
- Gardavský, V.: K problematice vymezení rekreačních zázemí měst, Bratislava: SAV,1971.
- Gardavský, V.:Geografie individuální víkendové rekreace v ČSR. Praha:SPN, 1975.
- Havrlant, J. Beskydy - Transformace pohraniční oblasti cestovního ruchu. Ostrava: Ostravská univerzita, Přírodovědecká fakulta, 2000.
- Havrlant, J. Beskydy, Cestovní ruch a rekreace jako fenomény rozvoje pohraničního regionu: Habilitační. KSG RR, PřF OU, Ostrava, 2003.
- Havrlant, M.: Hodnocení rekreačního ruchu na příkladu rekreační zástavby v beskydské oblasti. 1974
- Henclová, D.: Hukvaldy – státní hrad a památky v okolí. Praha: Sportovní a turistické nakladatelství, 1963.
- Holeček, M., Mariot, P., Střída, M.: Zeměpis cestovního ruchu: příručka pro průvodce cestovního ruchu. Praha: Česká geografická společnost, 2005.
- Hrala, V.: Geografie cestovního ruchu. Praha: VŠE, 2005.
- Kotrba, M.:Rajonizace cestovního ruchu v ČSSR. Praha: Merkur, 1968.
- Klapka, P.:Návrh strategie udržitelnosti pro biosferickou rezervaci Krkonoš, 2006.

- Klečková, Z.: Krajinou Frýdecko-Místecka. Frýdek-Místek: Město Frýdek-Místek, 2005.
- Kulturně historický potenciál České republiky pro cestovní ruch. Ústav územního rozvoje, 2000.
- Kunc, J.: Turistické informace – hodnocení, regionální struktura, institucionální a finanční podpora. In: Fňukal, M., Ptáček, P. (eds.): Geografie, cestovní ruch a rekreace. Olomouc: Univerzita Palackého 2005.
- Mariot, P.: Metodické aspekty funkčno-chronologického hodnotenia lokalizačných predpokladov cestovného ruchu, 1973.
- Mariot, P.: Geografia cestovného ruchu , VEDA, 1983.
- Mariot, P., Müllerová, V.: Zeměpis cestovního ruchu. Praha: SPN, 1992.
- Mariot, P., Vystoupil, J.: Cestovní ruch a rekreace. Brno, 1987.
- Maryáš, J., Vystoupil, J.: Ekonomická geografie I. Vyd. 2. Brno: Masarykova univerzita, 2001.
- Strategie rozvoje mikroregionu obcí Povodí Ondřejnice, 2001.
- SLDB 2001. Základní informace o obcích. Praha: ČSÚ, 2003.
- SLDB 1991. Základní informace o obcích. Praha: ČSÚ, 1992
- Smolová, I., Szczyrba, Z.: Ubytovací a stravovací zařízení pro cestovní ruch v okrese Náchod. In: Hasman, M., Říha, J. (eds.): Cestovní ruch, regionální rozvoj a školství. Tábor: Jihočeská univerzita, 1998.
- Smolová, I., Szczyrba, Z.: České lázně – tradiční produkt marketingu turistické destinace Česká republika. In: Fňukal, M., Ptáček, P. (eds.): Geografie, cestovní ruch a rekreace. Olomouc: Univerzita Palackého 2005.
- Šprincová, S.: Předpoklady rozvoje cestovního ruchu v oblasti Jeseníků. Praha 1958.
- Šprincová, S.: Geografie cestovního ruchu v oblasti Jeseníkách. Šumperk, 1969.
- Šprincová, S.: Geografie cestovního ruchu Československa. Praha, 1960.
- Voženílek, V.: Diplomové práce z geoinformatiky. Olomouc: PřF UP, 2002.
- Vlček, V. et al.: Zeměpisný lexikon ČSR – Vodní toky a nádrže. Praha: Academia, 1984.
- Vystoupil, J. a kol.: Možnosti rozvoje cestovního ruchu a rekreace v okrese Frýdek – Místek. Brno: Geo – Delphi, 1993.
- Vystoupil, J., Holešinská, A., Kunc, J., Šauer, M.: Návrh nové rajonizace cestovního ruchu ČR. Brno: ESF MU, 2007

- Vystoupil, J., Šauer, M.: Základy cestovního ruchu. Brno: MU, 2006.
- Weissmanová, H. et al.: Chráněná území ČR, svazek X, Ostravsko. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2004.
- Wokoun, R., Vystoupil, J.: Geografie cestovního ruchu a rekreace. Praha: SPN, 1987.
- Wokoun, R., Vystoupil, J.: Vybrané kapitoly z geografie rekreace. Brno: UJEP, 1983.

ELEKTRONICKÉ PRAMENY

- Agentura pro Regionální Rozvoj - Moravskoslezský kraj [online]. [cit. 2009-03-10] Dostupné z: <http://www.rdaova.cz/arr_projprg_c.php>
- Cestovní ruch - Moravskoslezský kraj - Krajský úřad [online]. c2006 [cit. 2009-03-10]. Dostupné z: <<http://www.kr-moravskoslezsky.cz/cr.html>>
- CzechTourism [online]. [cit. 2009-03-15]. Dostupné z: <<http://www.czechtourism.cz/>>
- Český statistický úřad – OSTRAVA [online]. [cit. 2009-03-04]. Dostupné z: <<http://www.czso.cz/xt/redakce.nsf/i/home>>
- Český statistický úřad – Historický lexikon [online]. [cit. 2009-07-04]. Dostupné z: <<http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/p/4128-04>>
- Hukvaldy [online]. [cit. 2009-03-10]. Dostupné z: <<http://www.hukvaldy.eu/>>
- Klub českých turistů [online]. [cit. 2009-03-10]. Dostupné z: <<http://www.klubturistu.cz/?oid=2>>
- Kozlovice [online]. [cit. 2009-03-10]. Dostupné z: <http://www.kozlovice.cz/>>
- Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky [online]. [cit. 2009-03-15]. Dostupné z: <<http://www.mmr.cz/>>
- Regionální rada Moravskoslezsko [online]. [cit. 2009-03-20]. Dostupné z: <<http://www.rr-moravskoslezsko.cz/>>
- RIS: Regionální informační servis [online]. [cit. 2009-03-20]. Dostupné z: <<http://www.risy.cz/>>

- Ředitelství silnic a dálnic [online]. [cit. 2009-03-10]. Dostupné z: <<http://www.rsd.cz/>>
- Mapový server [online]. [cit. 2009-03-10]. Dostupné z: <<http://mapy.crr.cz/>>
- Stará Ves nad Ondřejnicí [online]. [cit. 2009-03-10]. Dostupné z: <<http://www.staraves.cz/>>

Seznam příloh:

- Obr.22: Rodný dům Leoše Janáčka
- Obr.23: Památník Leoše Janáčka
- Obr.24: Hradní vrch v Hukvaldech
- Obr.25: jelenec viržínský
- Obr. 26: Sjezdovka v Palkovicích
- Obr.27: Vincenc Socha
- Obr.28: Areál „Na mlýně v Kozlovicích“
- Obr.29: Areál „Na mlýně v Kozlovicích“
- Obr.30: Areál „Fojtství v Kozlovicích“
- Obr.31: Přehradní nádrž v Kateřinicích
- Obr.32: Kašna na návsi ve Staříči

PŘÍLOHY

Obr.22 *Rodný dům Leoše Janáčka*
Zdroj: Štefek, Radek 12.7.2007

Obr.23 *Památník Leoše Janáčka*
Zdroj: Štefek, Radek 12.7.2007

Obr.24: *Hradní vrch v Hukvaldech*
Zdroj: Štefek, Radek 12.7.2007

Obr.25: *jelenec viržinský*
Zdroj: www.tichyphoto.com

Obr.26: *Sjezdovka v Palkovicích*
Zdroj: Štefek, Radek 25.4.2009

Obr. 27: *Vincenc Socha*
Zdroj: www.folklorweb.cz

Obr.28: *Areál „Na mlýně v Kozlovicích“*
Zdroj: Štefek, Radek 25.4.2009

Obr.29: *Areál „Na mlýně v Kozlovicích“*
Zdroj: Štefek, Radek 25.4.2009

Obr.30: *Areál „Fojtství v Kozlovicích“*
Zdroj: Štefek, Radek 25.4.2009

Obr.31: *Přehradní nádrž v Kateřiních*
Zdroj: Štefek, Radek 25.4.2009

Obr.32: *Kašna na návsi ve Staříči*
Zdroj: Štefek, Radek 25.4.2009